
C.R. BIBLIOTHECA
UNIVERSITATIS JAGELL.
CRACOVIENSIS

V
B
J
C
22696

ZŁOTE ZNI

Chwały wieczney przed BOGIEM,
śmiertelney przed ludźmi, z doyrzá
y z ſzácownych zasług S. P.

WIELMOZNEY IMC. P.

ELEONORY

z OLSZOWSKICH

IWANSKIEY

STOLNIKOWY PIOTRKOWSKIEY.

ZEBRANE

A przy złożeniu śmiertelnego iey Ciáłá w Kośćiele Wielunſkim WW. OO. Reformatow Wielko-Polſkiey Prowincyi, z Kośćielney Ambony Pánſko zgromádzonemu Audytorowi przez X. MICHAŁA RZEZIECKIEGO Káznodźieię Ordynáryuſzá tegoż Konwentu.

OGŁOSZONE

GU ná CHWAŁĘ, SWIATU CAŁEMU
ná
ZBUDOWANIE.

ego BOG CZŁOWIEK w Náturze
żądany w czáśie ſwoim uczynił po-
k 1753. Dniá 23. Octobrá

❁❁❁❁❁❁❁❁❁❁❁❁❁❁❁❁❁❁❁❁❁

áſney Gory Częſtochowſkiey.

...VITUM UTRUMq;
...LISSIMUM DECUS.

1.

Prima ceres docuit turgeſcere ſemen in agris
Falce coronatas ſubſecuitq; comas.

2.

Vera Ales de Te cerno præſagia Vatum
Quod virtus Soleam juſſit adeſſe Cruci.

1.

Chytra Lacheſis w zniwie Pruſſow uprzedźiłá,
Z Sármáckich pol ozdobny kwiát żyćia ſtrąćiłá.
Polſkie niwy Pruſſo[illegible] zyſk oddáły w dźiele
Gdy nań Koſy bártuie w śmiertelnym popiele.

2.

Nie biie tám zła chwilá, kędy Krzyż grániczy:
Więc złote zniwo w Domu Olßowſkich dźiedźiczy.
Nie ieden lecz pułtorá Krzyżá á to czemu?
Pruſſ obſity w honory udźiela kázdemu.

1.

Bierze gore Jáſtrzębiec nieboi ſię
Wielkich záſ[illegible]g Podkową mái
Orłá Polſkiego Piſklę iák[illegible]
Stoiąc ná Krzyżu, ktor[illegible]

Gniazdá Polſkiego t[illegible]
Przyſiągł nieraz n[illegible]
Nieodleći od Krzy[illegible]
Pilnym będąc Oy[illegible]

JLLUSTRISSIMO ac REVERENDISSIMO
DOMINO DOMINO
IOSEPHO IWANSKI
ARCHIDIACONO GNESNENSI, CANONICO Cujavienſi, Officiali Generali Gedanenſi, Præpoſito Czarnkovienſi, Lutomirienſi &c.

DEPUTATO
ad Tribunal Regni, D)mino, Domino, Benefactori Singulariſſimo ac Mæcenati faventiſſimo.

Armatico è ſolo auream meritorum virtutumq; collectam meſſem in ſolio Juſtitiæ ponderandam eſſe duximus; quam tuo porrigimus Nomini, ut tanquam ex fertili gleba, Cognato tincta ſangvine & primo Capiti de Corpore Prælatorum, ac Tribunalis Regni Deputato, immar- stant decimæ. JLLUSTRISSIME ac REVERENMINE. *Copioſam etenim virtutum meritorumq; ſegregatam* OLSZOWSCIORUM *Domûs falcibus ur Orbis, ut plus aureas Saturno Ariſtas Polonia non*

ideret. Publico tandem deplorandum luctu, resecatam mortali falce vi- ...m fore; violatrix Justitiæ Cloto, suum incommodum purpureos extorquet fructus. *Tibi* Jllustrissime & Reverendissime Domine *severioris Astreæ annexa potestas, quam incorrupta sustentas manu; Agas Judicem, dum te & naturalem huius trabeatæ Prosapiæ successorem, &* Jllustrissimorum *meritorum hæredem Polonus proclamat Orator. Sed quia sua in causa nemo Judex: affinis Gentilitiæ Cruci tuæ vindex Justitiæ, Divinarum & humanarum Legum* SATOR *inscrutabili decreto præclarissima pro Lege & Patria, meritorum tuorum approbans facta, auream virtutum hanc tibi impartiatur messem. Itaq; decrescente vita, Procerum gentis Polonæ, Principumq; Nobilitatis Filiæ, piè defunctæ* Perillustris Magnificæ Dominæ ELEONORÆ de OLSZOWSCIIS JWANSCIÆ *Dapiferæ Petricoviensis, ponderosam magnanimitatum messem, subterraneas abscondisse videre esset foveas; nisi accrescentis* IOSEPHI *in Nomine, novo bonæ spei reviviscat reflòreat, augeaturq; incremento. Quare nunquam steriles* IWANSCIORUM *Domus Ceres, quæ in ætatis vere nihil non floridum, in æstate nihil non adultum, in autumno nihil non maturum, in cana hyeme nihil non candidum, semper accrescentes in flore honoris plausibiles sortiuntur fructus. Merito igitur, inte solo queq;* Jllustrissimæ *Prosapiæ tuæ magnalia, Sarmatica adoratur vetustas, quia inter coronatos purpureosq; flores Orbis Poloni ab ipsa infantia Reginæ florum pasceris candido, à quo innata pectori tuo Regalis inviscerata Maiestas. Et ideo prima vernantis vitæ, arrisisti lacticinia, dulcia Genitricis tuæ non gustans alimenta (sors invida primo anno ætatis, ingenitum Matris à filio segregavit amorem) ut ipso intaminato Liliorum ablactatus candore, virtutum ad aras redoleas Thymiamate; insolio excelsæ dignitatis in adulta ætate, purpureo emineas honore; Candidoq; vitæ progrediendo sæcula, inter Primicerios Eminentis Ecclesiæ, illibata virtus ad prima subsellia album adiiciat calculum. Signata quoq; Juvenilis status exor... matura dignitate, quorumvis iudicia, evocabant in vaticinia, transiert illa (quæ tibi sunt innata) in verissima. Prima auguria dum modeste C... memoro: Prophetico verè Spiritu, adhuc pusionem gestantem in ul... memorata* Perillustris DAPIFERA *Petricoviensis, pleno amoris ...xu, dulcissima infigens oscula, principaliter tuum venerandum ad... caput, & his prædixerat verbis, Hic Corona: votis, ...rum ...nignitas; utinam Pontificales exornent Mitræ, & ia... ...tius orbis Polonus adoret Caput. Maiores adhuc Domus ...natus ornamenta, Regni fulcimina, venustates Ecclesiæ*

rabant Oracula, ad quæ omnia dum natus es; abſolato abuteris dominio: Omni enim ſapientum Coronæ; laureatum infers verticem. Jn Polona Regni facie, frons diceris, ſingulari omnium talentorum dotatus ſpecimine, utpote magnanimitate in adverſis, moderatione in proſperis, ſinceritate in omnibus, humanitate in Concivibus tractando, omnium ad ſe traxiſti corda. Sola te virtus promotura, quâ diſtinctus inter diſtinctiſſimos, honoris in alto emineas. Enim vero ſumma ſummis debentur; ita quoq; primum Poloniæ aſcendis Capitolium; imo Coronatam quia tribus regnatricibus inſignitam liliis ſedem, in qua tanquam Lechicæ pullus aquilæ in Gneſnenſi Prælatorum locâſti te nido. Sparſis etenim gratioſiſſimis in omnes luminibus, mox inter tot Cælo dicata Gneſnenſia Sydera, Cuncti te primum Contemplabantur Phæbum. Stetiſti in plenitudine animorum ad meridiem, ſimul etiam principale Generalis adminiſtratoris ſede vacante occupaſti ſubſellium; ut inde quantocitius, Judicio gravis, Poloni Jovis ad Conſilia, Senatorũ aſcenderes gremiũ. Sed adhuc publicæ luci plenũ decoris accõmodas vultum, ut Clariſſimis meritis maximum decorares honorem, qui maximus minimus, quem tua propoſcit dignitas. Unde patet cum Te ſupremi Tribunalis Regni Vicæ-Regiæ Maieſtatis in ſolio Juſtitiæ Præſidentem, diſtincti toga; ornati ſago, Primiq; Palatinatûs Terrarumq; adoraverunt Honorij; ideſt inTemplo iuſtitiæ maiorem Aram, inter Lechici Areopagi ignotos DEOS, ultorem ſcelerum Jovem. Decretis ſe Tuis æquitas ſubſcripſit rigoroſa, annotarunt ſententias in cordis tabulis primi Poloniæ Legiſlatores, atrum quoq; calculum amarunt crimina, quem manu candida porrigebas. Jbi patuit Lechicæ gladius Juſtitiæ, ingenij tui limatus acumine, pupilla Regni Themis viſa, cui melior Argus centum prudentiæ oculos addidiſti; ſola meſſe gloriæ, Tribunal aderat dives, quæ ſub Auguſto regnante adulta, in Tuo accreſcente Nomine auguſtiſſimas dexteritatis omnibus indulſiſti carpere ſpicas. Et hæc ſunt Domus IWANSCIANÆ quæ activitate Procerum conſeminata, Nepotum laudabiliſſimo opere, nunc Tuis digniſſimis geſtis Lechico implantata Campo, [illegible] norum Purpureum ſpargent colorem. Et ſi quo fato in radice [illegible] nominum, corrumpi aut areſcere viderentur; Archipelagi Po[illegible] ſanguine Regale adferent pomum. Quorum quilibet IWAN[illegible] Poloni Alexandri nobilior Epheſtio Æneæ Sarmatici Acha[illegible] Auguſti pro vellere aureo inquilinus. Aſt hæc & alia ornatiſſi[illegible] meritis, publico ore inſignia, dignitates, vocalis enarrat [illegible] eſt Cognatæ Familiæ exercitus, & quivis titulorum caſtra [illegible] is huius quævis eſt gutta Senator; nomen quodlibet cum vi[illegible]

B olis

olis roſiſq; natum, omnes purpuræ conſangvinei, affines nominis Tui pares ſummis; minores tamen dicuntur tuis laudibus, virtutes enim plurimæ quibus universum ædificas orbem, ut numerum excedunt Oratorum, ſic Panegyres. Affixa Cælo pietas curis omnibus te eripit, facitq; inter Regni negotia intentum ſuperis, facit Prælatorum ſolem, qui cum radio terras omnes luſtrat, Zodicaco tenetur. Officialis Generalis Gedanenſis fungeris officio inter tot perſecutorum Fidei petulantes laſcivias, tanquam vaſtalium incandeſcis voto, Religionis ardes zelo, Pietatis emines exemplo, verè mereris dici ad limites Orbis Chriſtiani, Jmperii Cuſtos Eccleſiaſtici. Ubi toties ſecundum te Nummam pro Numine, pro Roma Tullium Diviniorem pro Domo DEI Oratorem audit hæreſis, quæ ſancta hæc facundia placet ſanctiſſimis. Jn tanta ergo meritorum virtutumq; tuarum ſegete, egenus decore eloqventiæ, taciturnum agerem Oratorem; niſi copioſiſſima pro bono publico recteſactorum tuorum opera, buccinandam de te novis imbuta elogiis ſubminiſtraſſet materiem. Præclariſſima quoq; in Tribunali Regni geſta, anni præſentis, in ſolio publico Themidis indigitat Te authoritas, in quo plane Te dixerim à ſenio meritorum, Polonum Senatorem, niſi candidis a moribus ſummorum titulorum numerus, multarum Prælatus Cathedrarum, Archidiaconus Gneſnenſis, Pater Capituli, hoc eſt. Titulis omnibus fuiſſes Præpoſitus. Habent quò glorientur & ſacri Kuiavienſes titulis ornatiſſimi Penates: locus enim illorum prima recenſet capita, quæ ad mitras matureſcunt, illas nutrit ſoboles, quæ non vana ſpe aluntur Jnſularum; Jnde tanquam ex theſauro dignitatum, eminentiores aſſurgunt prærogativæ inde ex purpureis nobilium floribus, fila aurea educuntur honoris, inde Præſulum violæ inviolatæ Authoritatis teſtantur floralia; Jnd tanquam ex nido dignitatum hâc excelsâ prælatura decoratum pectus; Sarmatica evolat Aquila. Sane loqvar; quivis inſignis honos loci huius gaudet patrocinio, Tibi vero Jlluſtriſſime Domine dum Te recepit in ſinum tanquam IOSEPHO commendavit in tutelam. Suſtentas etenim facie Reipublicæ huius excellentiſſimæ Domus magnificentiam, mo teſtatis activitate, nullam ſentiet ruinam; quia te habet ex late loſſum defenſorem, & Judicem. Videre eſt modo, quæ & qua Jlluſtriſſimo honoris faſtigio Tuo dicata Nomini, hinc prævi fulciris inſigniis; Hinc votorum ad ſummum dignitatis apicem, tati tuæ pluralitas, hinc Orbis Polonus ſe tuis reddidit obtutil Aureæ libertatis leges tuo ſubiecit arbitrio Quis librabit dera? cui iurata poteſtas denegabit bilancem; quis copiam e tum? Cui activitatem maieſtas ſolvit ſilentio, queq; magnifi

tibi cedunt liberè decora, dum tuis debent subsistere Decretis. Nec ego contendam præclarissimis meritis virtutibusq; tuis implere paginam, quibus pro folio, totus orbis Polonus intra suos margines designat plantam, cui inseminata, uberiorem Patriæ messem, Proceribus emolumentum, posteritati decorem, cognatis Jllustrissimæ *Domûs nominibus, aureos producent fructus; sed iam nota verè non primo vere in lata meritorum excreverunt folia, augeantur in violas, purpureoq; colore Sarmaticum decorent solum, in solio Ecclesiæ in maturas accrescant Rosas; Quæ dum non prius nascuntur, quam in Coronis; submitte candidam frontem, quæ quantocitius sacra manu ex messe meritorum, virtutumq; tuarum collecto immarcescibili serto coronabitur. Huius messis quam tibi* Reverendissimo *dedicaturus cultu, hunc in augem honoris fructum, devinctissimo precatur plausu,*

Jllustrissimæ ac Reverendissimæ
Dominationis Vestræ Devinctissima

ac perenniter obligatissima Majoris Poloniæ
PP. Reformatorum Provincia.

Ba Cen-

CENSURA Theol. Ordinis.

COncionem funebralem cui titulus *Złote Zniwo* in funere piè defunctæ Perilſtris Mficæ Dńæ ELEONORÆ de OLSZOWSCIIS JWANSCIÆ Dapiferæ Petricovienſis, ab Exedris pronuntiatã à M.V.P. Michaele Brzeziecki Ords Noſtri Ordinario Conventus Vielunẽſis Prædicatore, Nos infraſcripti Theologi, de mãdato A.R.P. Baſilij Malinowſki per Majorẽ Poloniã Vicarij Provincialis Superioris Noſtri Colendiſſimi cũ omni diligentia legimus, in eaq; nihil orthodoxæ fidei aut bonis moribus contrariũ advertimus imo multa ad piè & Sanĉte vivendum permoventia proinde ut typpo imprimi poſſit dignam judicamus. Dat. in Conv. Viel. D. 22. Apr. A. D. 1754.

Fr. Benedictus Sokolnicki Ords Min. S. P. N. F. Reform. Gvard. Caliſl. S. T. Lector. *mpp.*

Fr. Jacobus Suwaliński Ords Min. S. P. N. F. Reform. Gvard. Vielun. S. T. Lector. *mpp.*

FACULTAS Adm Rńdi Patris Miniſtri Provincialis.

COncionem funebrem intitulatam *Złote Zniwo* ſub tempus ſolennis depoſitionis exuviarũ corporis Perilſtris Mgficæ Dńæ ELEONORÆ de OLSZOWSKIE JWANSKA Dapiferæ Petricovie: in Eccleſia Noſtra Vielun: dictam à M.V.P. Michaele Brzeziecki Concionatore ibidem Actuali, & per Theologos Ords ad id deſignatos, lectam bene, trutinatam, ac ut typis mandari poſſit, judicatã, luci publicæ exponi concedo. Jn cujus fidem, has literas manu me firmatas, & ſigillo Provinciæ munitas, dedi in noſtro ad S. Antonium Padvanum Conventu Varſav. Die 24. Junij A. D. 1754.

Fr. Baſilius Malinowſki Vic: Provinc: Reform: Provinciæ Majoris Poloniæ. *mpp.*

ADAMUS, JGNATIUS, de Lipow & Orawa KOMOROWSKI DEI & Apoſtolicæ Sedis Gratia Archiepiſcopus Gnezn: Legatus natus Regni Poloniæ & M. D. Lithvan. Primas Primusq; Princ

COncio cui titulus *Złote Zniwo* ut typis imprimatur authoritate ordinaria facultatem damus & concedimus. Datum Lovicii 23. Maij A. D. 1754.

Michael Awedyk Cano. Gr Curiæ S.C.P. Auditor Gńrlis

I M P R I M A T U R.

M. CASIMIRUS PAŁASZOWSKI S. T. D. & Pro Major Canon. Cathed. Cracov. Librorum per Diœceſ Ordinarius Cenſor. Dat: Cracov: in Collegio Majori S Univerſitatis Cracov. Die 20. Maji A. D. 1754.

KAZANIE

Mitte falcem tuam & mete, quia venit hora ut metatur, quoniam aruit meſſis terræ Apoc. 19.

Ie ſámego tylko Człowieká ſurowym śmiertelnośći dekretem Wſzechmocna Páná BOGA nákryłá ręká; ále też y inne wſzyſtkie kreátury, tey poſpolitey y nieuchronney Boſkich wyrokow wraz z człowiekiem podpadáć muſzą kleſce. *Nil non mortale tenemus.* Wſzyſtkie ná świećie ſtworzenia rządzą ſię y odmieniáią śmiertelnośći práwem *omnia creata mortali mutantur lege*; Manilius.
Zadna rzecz ſtworzona, w ſwoiey pierwſzey ſzczęśćia y doſkonáłośći porze, długo trwáć, y trzymáć ſię przyrodzonym ſpoſobem niemoże; Tá bowiem ieſt uniwerſálna wſzyſtkich ſtworzonych rzeczy reguła, Rodźić ſię, powſtáć, umdlewáć, y umieráć: *Hæc eſt lex univerſi naſci, ſurgere, langvere* Mendoza.
mori. Lubo Człowiek nád wſzyſtkie inne kreátury ieſt w doſkonáłośćiách ſwoich dyſtyngwowány, y oſobliwſzemi od BOGA, y Stworcy ſwego uprzywileiowány przymiotámi, przećieſz co do śmiertelnośći, y ſkáżytelnośći ſwoiey wſzyſtkim innym, y naylichſzym ieſt podobny ſtworzeniom. Ták dálece: że też Prorok Páńſki Izáiaſz żyćie ludzkie do zwiędłego, y wyſchłego przyrownał ſiáná *Omnis caro fenum* Wſzy- Iſaia 20.
ſtkę záś ozdobę iego, y piękność, z polnym kompárował kwiátem. *Et omnis gloria eius flos agri*; ktory to ledwie co ſię rozwiiáć poczyna iuż ći ná niego śmierć niedyſkretna, nieſtępioney dobywa koſy, y bez bráku ták kwitnące liliowym kándorem, iáko poważną Purpurą, ná záſzczyt Oyczyzny kwiáty, y proſte chwaſty, delikátne źiołá, tymże co y polne lilie podcina żelázem. *Falx una omne fenum cæde involvit.* Oliva.
Nie uważna śmierć Korony, y Berłá z motykámi rowna, Trony

C ny

ny w trunny, Purpury w cáłony zámienia, Krolow, y Pánow
Psal. 81. w iednym dole co y proſtych ludźi grzebie. *Excelſi omnes vos ſicut homines moriemini.* Nayiáśnieyſze Ceſárzow, Krolow, y świátá Potentatow Auguſtalia; Jáśnie Oświecone Xiążąt, Jáśnie Wielmożne Senatorow, Wielmożne Urzędnikow tytuły, śmierći to ſą zwyczáyne ſpoliały, *detitulat titulos lybitina*; czáſem ſię kończą, y prędko giną. Bo iáko życie ludzkie ieſt
Iacob 4. tylko *Vapor ad modicum parens* według Iákubá S. ták y wſzyſtko ná świećie *ad modicum*, krotko bárdzo ozdoby iego iáśnieią prędzey ieſzcze gáſną, przemiiáią iáko ćień giną, y niſzczeią iáko dym, zdánie Swiętego Nila *Omnia mundana, umbra, fumus, & bullæ ſunt.* Niemáſz nic w śmiertelnośći nie śmiertelnego, w ſzybkośći czáſu trwáłego, w odmiennośći ſtáte-
Ovid. cznego. *Singula quid referam nil non mortale tenemus.* Co świát naydroższego eſtymuie czemuśię nayoſobliwſzemu dźiwuie, śmierć to wſzyſtko z prochem mieſza; Mocne, y wſpániáłe Króleſtwo Propugnákulá, niedobyte Zamki, y dobrze ufortifikowáne fortece nieochronnym śmierć obáliwſzy táránem, śmiertelnym ná źiemi pokłáda pokoſem; nád czym táką czyni exklámácyą Poetá.

Quid cinis & pulvis quid ſordida terra ſuperbit?
Cum redit in Cineres quod fuit ante Cinis.

Dlaczego proch, y popioł źiemiá gorę bierze.
Proch z Ziemią, Ziemiá z Prochem, w iedney leżą ſwerze.

ALe coż otym y mowić; Co może być w czáſie wiecznego? w śmiertelnośći nieśmiertelnego? kiedy ſię ſáme wie-
S. Ambro. ki kończą, tyſiączne látá momentámi przemiiáią *Quid ſæculi poteſt eſſe diuturnum cum ipſa diuturna non ſunt ſæcula.* Przyidźie y czáſowi czás, kiedy mu pozwolonego tylko do czáſu każą poprzeſtáć biegu, czás ze ſukceſſyonálnym práwem zá czáſem idźie, *Inſtans inſtanti ſuccedit* [illegible] też tym ſámym czás czáſowi uſtąpić. Ieſt czás kiedy [illegible] kłoſy,
Cant. 2. po weſołym niby buiáiąc polu *fluctuantes ar[illegible]* [illegible] ćieſzą
v. 12. kreſcencyą; áż też *tempus putationis advenit* czás żniwá przyidźie, kiedy oſtrym żniwiárſkim ſierpem álbo zam[illegible]ſtą podćięte koſą więdnieć, y uſychác muſzą. Ták też [illegible] ſwoy czás kwitnące życia ludzkiego látá *Eſt temp[illegible]* ſobie
Eccl. 2.
v. 4. po obſzernych, y roſkoſznych świátá buiáią p[illegible]h *Nullum ſit*

pra-

pratum quod nōn pertranſeat luxuria noſtra roſkoſznemi wſzelkich uciech wieńcząc ſię rożámi *venite coronemus nos roſis.* Sap. 2. v. 7.
Aż też przyidźie z wyrokow Boſkich godźiná że śmiertelną podćięte koſą iáko licha y ſłába trawká więdnieć, y uſycháć muſzą *Tanquam fenum velociter areſcent & tanquam olera herbarum cito decident.* Psal. 35. Kwitnące y wzraſtáiące *in augem honorum* złote Cerery kłoſy, Jmperyálne nayiáśnieyſzych honorow poważney Semiramidy kwiáty oſtátnim zwątlone y wyſilone gorącem, ſáme ſię dobrowolnie zwiiáią y ſáme śmiertelnym ná źiemi pokładáią pokoſem. Przez te ták umdlewáiące y uſycháiące kwiáty rozumie Grzegorz S. wſzyſtkich rodzących ſię ná świát ludźi *Quid ſunt nati homines in mundo niſi quidam* Lib. 2. Mor Cap. 17. *flores in campo* ktorym gdy czás y godźiná zniwá przyidźie więdnieć y uſycháć muſzą. Doyrzał tych lubo niedośćigłych Boſkich wyrokow, táiemnic Niebieſkich Sekretarz w obiáwieniách ſwoich, gdy ten głos ſiedzącego ná tronie uſłyſzał. *Mitte falcem tuam & mete quia venit hora ut metatur quoniam aruit meſſis terræ.* Założ koſę twoie y tni bo iuż przyſzłá godźina zniwá bo iuż y uſchło zniwo. Tę ſłowá uczony Korneliuſz rozumie o poſpolitym świátá cáłego zniwie *de mundi meſſe* ktore to śmiertelnośći zniwo z ordynánſu naywyżſzego Niebá Cōmen in Apoc. Cap. 19. y źiemi goſpodarzá BOGA Wſzechmogącego co godźiná práwie gruba y niedyſkretna zniwiarká śmierć ſprząta y pod ſwoię zágárnia rękę. O zniwo opłákáne? ktore ták kwitnące dopiero młodośći lata, záwięzuiące ſię *in flore* dálſzych y więkſzych poćiech ſpezy; iáko też doyrzáłe iuż y wyperfekcyowáne wielkich cnot heroicznych y ſzácownych zaſług zniwo zá iednym śmiertelney koſy w pień wyćinaſz zamachem *Mitte falcem tuam & mete quia venit hora ut metatur* y co ſię przez niemáły czás z uſilną nábyło *poſteritati* ápplikácyą, to wſzyſtko w krotkim doſyć czáſie zábieráſz, oddáiąc *æternitati.* Coż tedy ſą látá náſze! Páńſtwo moie. Ieżeli niekrotkie y przemiiáiące láto; *Primo vere* ná kwiát młodośći niech pádnie zarázą; iużći buynośći y dálſzych poćiech wſzyſtká ſtrácona nádźieiá *Spes fallit in herba.* Właśnie ludźie *in ſtramine vitæ* rodzą ſię iák kłoſy do śmiertelney koſy; idą kłoſki w gorę ſzczęśliwie ná złote zniwo *felices ariſtæ* w pomyślnych ſukceſsách, iáżke nábiorą w ſiebie pełność márnośći iuż ći zwieſzáią głowki ku

źiemi, upátruiąc niby mieyſcá gdźie im śmiertelnym przyi-dźie leżeć pokoſem. *Cupientes quò iaceant iam ſcire loco.* Ach niepohámowáne w záćiętośći ſwoiey zamáchy śmierći! Nie tylko że drugim niewinnośći liliom ieſzcze mleko w uśćiech máiącym, śmierć czernidłem, kwitnące zámálowáłá ſerduſzko, ále y w naylepſzych látách kwitnące ſpezy doyrzáłe iuż *fructus honoris* iák proſte chwaſty iedneyże podcina godźiny *Quia venit hora ut metatur* y ták nic ſię wcále przy źiemi utrzymáć niemoże, okrutna y niedyſkretna Mátká płod by naydelikátnieyſzy, ktory z ſiebie wydáie; ná zgubne oddáie imię. Gdźieſz iuż teraz owe wdźięczne oczu ludzkich powaby! przyiemne Placentyny? podchlebne Blandylle, hoże Eudoxye, przyiemne bárdzo w pięknośći ſtworzenia Heleny, Dyanny, Pulcherye, ktore to wdźięczną komplexyą, pieſzczoną cerą, wygláncowánym licem, miłym pozorem, delikátną mową, w prywátnych czy w publicznych kongreſſách wſzyſtkich ná ſiebie ćiekáwe obracáły oczy? Oto śmiertelnym ná źiemi położone pokoſem, álbo ráczey w źiemi zágrzebáne, z owey śliczney urody, z wſpániáłey poſtury, z pięknych kolorow, gnoy śmierdzący ſtał ſię y páſtwá robáſtwá *Caro cum qua tanta ſocietas erit quandoq; cadaver miſerum & putridum & eſca vermium* Wſzyſtkie tedy świátá ozdoby y pięknośći, wſzyſtkie wſpániáłe okazáłośći, poſpolite to ieſt śmierći zniwo, ktore oná iednym zamáchem podćięte, zá miaſt do domowych brogow, to do podźiemnych zágarnia grobow. *Mitte falcem tuam & mete quia venit hora ut metatur.* Iák tylko naypierwſzy náſz Protoplaſta Adam, z roſkoſznego ná ten pádoł płáczu wygnány Ráiu, w ktorym go wſzechmocna Páná BOGA ręká, w kwitnącey záwſze konſerwowáłá pięknośći y ozdobie, ták też záraz y my opłákáni iego potomkowie rodząc ſię ná świát, wypadamy z ręku Boſkich iáko wyborne źiárná, y padamy ná źiemie, z ktorych iedno upadſzy wedle drogi, powinney dla ſiebie w dobrey edukácyi nie máiąc obſerwy, od natárczywey świátá márnośći bywa zdeptáne *& conculcatum eſt*; upádnie inne między oſtre ćiernie y to kolącymi y párzącymi świátá roſkoſzámi zátłumione bywa *& ſuffocatum eſt.* Trzećie ná twárdą upadſzy opokę, y wſzedſzy nieco [illegible] żadnego buynośći nie máiąc wigoru, uſycháć y ginąć muſi *Aliud*

ſupra

ſupra petram & exortum aruit y ták ledwo co ſię podnieſie *fructus honeſtatis* obiecuiąc z ſiebie potomnym wydáć wiekom, przed cząſem doyrzáłego ieſzcze niedoczekawſzy owocu zdeptáne od śmierći bywa, y pod fátálne zniwo nieuchybney śmiertelney koſy podpadáć muſi; *Mitte falcem tuam & mete quia venit hora ut metatur.* Nie nowiná to ieſt że ná Oyczyſtych Sármáckiego Polá nowinách *ſeges clypeata virorum* rodźić ſię zwykłá. Coż potym kiedy ie zgłodniáła w kilku dniách ſtrawiwſzy Lacheſis, kośćiſtemi, tám kędy *aurea meſſis erat* zárzuca kálwáryámi, áby ſię cudzą, nienáſycona heroicznych czynow wytuczyłá pracą. Roſną y pięknie zákwitáią pełne wielkich nádźiei złotego zniwá kłoſy, coż potym! kiedy im zazdroſne *fatum* Niebieſkie zátrzymuiąc influencye *vigorem* życia odbiera. Y ták wita nas pożądánych gośći życia náſzego poránek *non ſine lachrymarum rore* dáie miłą życia ponęte, niby ſłodkim záwiewáiąc zefirem, ślicżno wypogodzoney chwili ſpodźiewáć ſię każe; w ktorych południeiemy konſolácycah przy zdrádliwym zdrádliwego wieku gorącu (gdźie trudno ſię nieſpárzyć) wnet poſępionym ná tyſiąc żalow pomrokiem, gáſną życia zorze iák *fatui ignes* błyſzczące nikczemne giną wapory, *orimur & morimur.* Záczym niech będźie iák naypięknieyſze ludźi zniwo *aurea meſſis* coż potym kiedy co godźiná tey nieſzczęśliwey podpada ruinie, że śmiertelną podćięte koſą, iák prędko duſzá z Ciáłá ták záraz koralowe bledniéią uſtá, doyrzáłe páńſkiey twarzy iágody, y ná publicznym uſycháią ſłońcu.

Mamy oczywiſtą tego wſzyſtkiego práktykę w świeżo zmárłeyS.P.IMC Páni zOLSZOWSKICH IWANSKIEY Stolnikowy Piotrkowſkiey; ktora ták kwitnące młodośći ſwoiey ozdoby, iáko też doyrzáłe nie tylko lat ſędźiwych, ále też chwalebnych y doſkonáłych przymiotow, heroicznych cnot, y wielkich zaſług zbieráłá w życiu żniwo. Kwitnełá y roſłá doſyć pięknie S. P. W. IMC Páni ELEONORA z OLSZOWSKICH IWANSKA Stolnikowa Piotrkowſka nie tylko w ſędźiwe látá *Candore notabilis iſpo* ále bárdźiey w Páńſkie przymioty, w przyzwoite Imieniowi ſwemu ozdoby, w wyſokie Przeświętney Prozapii IW. W. OLSZOWSKICH honorow tytuły. Miáłá doſyć buyno rozkrzewione w Sármá-

ckim polu wſzelkich honorow y godnośći żniwo, ná ktore Oyczyſte IW. W. OLSZOWSKICH dobrze zákrawáły koſy. W pierwſzey záwſze wſzelkich preeminencyi zoſtawáłá porze w Máćierzyſtym z I. W. W. MĘCINSKICH Poráiu Xiążęcych y Senatorſkich tykáiącym ſię Purpur. Szeroko utorowáną miáłá drogę herbowną I. W. W. IWANSKICH podkową, do wyſokich honorow y godnośći z wylátuiącym wraz w gorę Iáſtrzębcem; Przećieſz oto przyſzłá żniwá godźiná *venit hora ut metatur* że te wſzyſtkie kwitnące honorow y godnośći ozdoby, pomyślne dálſzych poćiech ſpezy, śmiertelną podćięte koſą, uſchłym śmierći ſtáły ſię żniwem *quia aruit meſſis terræ.* Nie mogły obronić, tego ták buynego doyrzáłego żniwá Oyczyſte I. W. W. OLSZOWSKICH koſy, nie wytrzymáły lubo podwoyne, ták mocnego iednego choćiaſz śmierći zamáchu, áni ſię pułtoracznym nie mogłá śmierći odżegnáć S. P. W. IMC Páni STOLNIKOWA Krzyżem: Nie mogł uſtrzec ulubioney ſwoiey w życiu pieſzczoty herbowny I. W. W. IWANSKICH Iáſtrzębiec, choćiaż przy nieuſtánnym ſtárániu, zá powabiem áffektu około ſwego oblátywał ſercá *Cor mihi præda fuit* Nieprzełamáną w ſile ſwoiey podkowę śmierć w motykę przerobiwſzy mieyſce do ſpoczynku śmiertelnym pokoſem wyznáczyłá. Y iużże wſzyſtká złotego żniwá ſpełzłá nádźieiá? Iużże dálſzych poćiech zginęły ſpezy? Iużże mowię zamáłżyſtym I. W. W. OLSZOWSKICH koſom śmierć grániczne wyſypáłá kopce? Zá ktore iuż *non plus ultra* dálſzey honorow y godnośći nie mogą záśięgnąć mety? BOZE uchoway *Florida virtus nec poſt fata areſcit* kwitnąca w życiu cnotá y w śmiertelnych ſwego nietráći wigoru popiołách. Nie ták ieſt tą śmiertelnośći podćięta koſą, S. P. W. IMC Páni STOLNIKOWA áby iey iuż ſłáwá w cále uſycháć miáłá, y ginąć; Bo nie tylko w te doczeſne y źiemſkie kwitnełá poćiech ozdoby S. P. W. IMC Páni ELEONORA z OLSZOWSKICH IWANSKA STOLNIKOWA Piotrkowſka, iáko bárdźiey kwitnełá w cnoty Swięte, y wraz z laty roſłá w doſkonáłośći świątobliwego żyćia, przy codźienney łáſki Páná BOGA augmentácyi, o ktorą ſię naywięcey w żyćiu ſtáráłá: Ták dálece że ſię z tym przed Niebem y Swiátem záſzczyćić może *Hæc eſt hæreditas noſtra* Lactan

quæ

quæ nec eripi cuiquam nec transferri ad alterum poteſt Podćięta śmiertelnośći koſą, ile do doczeſnego ná świećie pozyćia, ále w doyrzáłych cnotách w heroicznych czynách w chwalebnym y świątobliwym żyćiu ieſzcze żyie y kwitnie. Ktorych wielką uważáiąc doſkonáłość y dálſzych dobrey nádźiei ſpodźiewáiąc ſię poćiech, po zákończoney tey doczeſney żyćia śmiertelnego chwili S. P. W.IMC Páni z OLSZOWSKICH IWANSKIEY STOLNIKOWY Piotrkowſkiey zgromádzonemu Audytorowi ogłoſzę: Złote żniwo chwały wieczney przed BOGIEM, ſławy nieśmiertelney przed ludźmi, z doyrzáłych Cnot y ſzácownych zaſług S.P.W.IMC Páni STOLNIKOWY zebráne BOGU ná chwałę, świátu cáłemu ná zbudowánie. Doday inkrementu ſłow *Faſciculus myrrhæ* ná Krzyżu záwieſzony Zbáwićielu świátá, ábym o złotym mowiąc żniwie ſtokrotny w Audytorze moim uczynił pożytek.

Ad Majorem DEI Gloriam.

TA ieſt żáłoſna bo nigdy nie odżáłowána ludzkiego rodźáiu nieſzczęśliwość, że po záćiągnionym ná ſiebie ſłuſznie gniewie Boſkim, w krwáwym czołá poćie káwałká chlebá dorabiáć ſię muſi. *In ſudore vultus tui veſceris pane tuo,* ſłuſznym od BOGA przeklęſtwem ſkarána źiemia pożyteczne- *Gen 3.* go z ſiebie bez pracy człowieká wydáć niemoże owocu, *Maledicta terra in opere tuo in laboribus comedes ex ea cunctis diebus vitæ tuæ.* ná większe człowieká umartwienie *ad compunctionem cordis* głog tylko y ćiernie rodźi *ſpinas & tribulos germinabit.* Złote niegdyś były czáſy kiedy przy złotey wolności źiemiá ćięſzkim nieprzymuſzona żelázem złote rodźiłá żniwo.

Omnia liberius nullo poſcente ferebat *Ovidius*
Nulli ſubigebant arva Coloni

BEz naymnieyſzego utrudnienia człowieká pełne buynośći kłoſy poważną polá okrywáły ſiwizną, przy pomyślnych ſwobodách, miodem y mlekiem płynących prawdźiwie *terra promiſſionis* názwáć ſię mogłá źiemiá oná Ráyſka.

Nec renovatus ager gravibus canebat Ariſtis
Mella dabant folia tum flumina nectaris ibant
Plenne bez pracy rola wydawáłá kłoſy
Miod liśćie, rzeki ſłodkiey udźieláły roſy

TEgo ták ſzczęśliwego y złotego wieku wſzyſtkie ſzczęśli-

wośći, pomyślne pociechy, naywiękſze ktore tylko być mogą ukontentowánia, ná oſobę ſpływáły człowieczą, y iego tyſiącznemi nápełniáły rádośćiámi nic nigdy przykrego, co by z umartwieniem y naymnieyſzym iego być mogło nieprzypuſzczáiąc. Tákie o tym wielkiego Auguſtyná zdánie. *Tam felix ſtatus ut nullum bonum abeſſet homini quod recta voluntas optare poſſet nullumq; malum adeſſet, quod hominis feliciter viventis carnem vel animam offenderet.* Czego tylko żądáłá duſzá to wſzyſtko do pomyślenia było *quod recta voluntas optare poſſet* Ale ták wielkiego dośyć niewidząc dla śiebie ſzczęśćiá człowiek, większego zá perſwázyą ſzukáiąc wężową *eritis ſicut Dii* przez wyuzdáną ná przeſtępſtwo Boſkiego mándátu licencyą *de ligno autem ſcientiæ boni & mali ne comedas* wſzyſtko ſtráćił, y wſzyſtkiego ſię pozbáwił ſzczęśćia; Urodzáyną niegdyś źiemie ſpuſtoſzył, y dźikim práwie uczynił polem; że teraz żadnego z śiebie nieczyni pożytku, chybá zá wielkim człowieká ſtárániem, zá uśilną y nieuſtáiącą pracą. Poći śię prácowity goſpodarz y krwáwym práwie z czołá wylanym potem, upráwioną ſkrapia rolę, niżeli śię pożądánym ćieſzy żniwem; ſtrudzony osłábione śiły, záledwie kiedy żyzną pośiłkuie kreſcencyą; nieuſtáiącą nigdy pracą, oſtátniey ſwoiey muśi zábiegáć ruinie; słowem mowiąc iák tylko pierwſzy náſz Protoplaſta położył ná drodze Boſkich przykazań *lapidem offenſionis* ták też záraz gdyby ręką odiął; wſzyſtko człowiekowi iák z kámieniá idźie, złote ſkiby *aurea gleba* ná ktorych śię złote rodźiły kłośy w twárdą y nieużytą zámieniły śię opokę; że ich záledwie kiedy przy wielkiey pracy y fátydze zażyć można. Wſzyſtká práwie zdźiczáłá źiemiá, iák śię tylko człowiek z roſkoſznego wydźiedźiczył Ráiu *Ponet deſertum eius quaſi delicias*; Czcze tylko y niepożyteczne zápuśćiły śię y rozkrzewiły chwaſty, gdźie boiaźń Boſka, y niewinnośći cnotá z gruntu wykorzenioná zoſtáłá; niemáſz w co záłożyć kośą, nie ma śię do czego pośięgnąć; gdźie łákoma ná cudzą pracę Lacheſis śmiertelnośći kośą wſzyſtkie źiemi ozdoby y pięknośći, złote pomyślnych ſukceſſow żniwo w plon wyćięłá y wſzyſtko ztretowáłá *regnavit mors ab Adam quoq; ad Moyſen etiam in eos qui non peccaverunt* Dopiero nieco ożyłá źiemiá, kiedy ią Iednorodzony Niebieſkiego Goſpodarzá Syn *Pater meus agrico-*

Margin notes: *S. Auguſt. Lib. 4 de Civi c. 10.* — *Gñs 2.* — *Iſai. 51.* — *Ad Rō. 5.* — *Iſai. 15. v. 1.*

gricola est przyiśćiem swoim poświęćił, pracą y stárániem swoim uprawił, Dżdzystą Niebieskich influencyi skropił rosą. Iáko to pracy y stárániu tego nayświętszego Gospodarzá przyznáie Kośćioł Boży *sicut pluvia in vellus descendisti ut salvum faceres genus Humanum* ktorey to Niebieskiey rosy z wielkim prágnieniem Swięći oczekiwáli Oycowie wołáiąc *Rorate Cœli desuper & nubes pluant iustum, aperiatur terra & germinet Salvatorem* Iákoż iák tylko tá niezwiędła *de radice Jesse* zákwitłá Rosczká, ták nam się záraz złote otworzyło pole, pewną przyszłey plenney y żyżney krescencyi czyniąc nádźieię *Terra dabit fructum in tempore suo* y iáko fiołká *prima nuntia veris*, ztąd się nazywa że przez mrozy odártey mátce źiemi, kwitnącą wraca florę; ták ten kwiatek Nazáreyski *Flos Nazarænus* przy pierwszym swoim ná świát wyiśćiu pożądáne nam ogłosił láto, złote przywroćił żniwo; że przy odzyskáney przez niego łásce poświęcáiącey; pożyteczną bárdzo Chrztu Swiętego skropięni wodą, obfite doyrzáłych cnot y heroicznych zasług możemy czynić owoce, y nieśmiertelne chwały wieczney zbieráć żniwo. Atoli iednák dla w korzenioney w nas pierworodnego grzechu niepłodnośći, nie máłey trzebá przyłożyć pracy y stáránia kto się tym złotym szczęśliwey wiecznośći chcę ćieszyć żniwem; nietrzebá zálegáć polá; leniwe ręce opuśćiwszy, życie prowádząc, ále przy posiłkuiącey Páná BOGA nászego łásce, wiele trzebá w życiu prácowáć, ćwicząc się w cnotách świętych, w doyrzáłych świętey pokuty owocách, *Non dormientibus provenit Regnum Cœlorum sed in mandatis DEI laborantibus atq; vigilantibus*: nie trzebá w gnusnośći záſypiáć stáráiącemu się o Niebo, bo niespoczywáiącym ále czuiącym y prácuiącym przyobiecány niezwiędły złotego żniwá w szczęśliwey wiecznośći wieniec. Iáko do tego záchęca invitatorium Kwádrágezymálne *Non sit vobis vanum mane surgere ante lucem quia promisit Dominus coronam vigilantibus.* Doyrzał tey ták ćięszkiey pracy stáráiących się o nieśmiertelne chwały wieczney żniwo, Psálmistá Páński, gdy ich prace y stáránie ták opisuie. *Euntes ibant & flebant mittentes semina sua* Idąc y popłákuiąc sobie rzucáli nasienia swoie, z utrudzeniem y z płáczem szukáiąc pożytku pracy swoiey. Iákoż pewnie oschnie ná nádźiei, kto w rozwiozłym

Brevi Rô. in fest. Circumci Dñi.

Isaia 45. v. 8.

Psal. 66. v. 7.

S. Leo Ser. 1. in Solem Epith.

Ps. 125.

żyćiu, piiąc nieprawość iák wodę *bibunt iniquitatem ſicut aquam* y iedney, ná oſchłą y ſpiekłą w złych nałogách ſercá ſwoiego rolą, nigdy pokutney ſerdecznego żalu nie wypuśći łezki. Niemoże ſię do tych czas chłodzącey doproſić wody kropelki,ow w wſzelkie roſkoſzy opływáiący bogacz, áby ſpalony piekielnym upałem mogł ochłodźić ięzyk. *Pater Abraham miſerere mei, mitte Lazarum ut intingat extremum digiti, & mittat in linguam meam, quia crucior in hac flamma*: ktorego nie ſłuſzną ták uſpokaia pretenſyą słońce doktorow S. Auguſtyn O! *Dives quâ fronte quæris guttam, qui noluisti porrigere micam*: Wielka śmiáłość, śmiáła zuchwáłość tego ſię dopominác po śmierći, czego ſię w żyćiu żáłowáło. Nie może ſię tedy złotego w chwale wieczney ſpodźiewáć żniwá, kto w żyćiu łez ſerdecznych ná ſkropienie ſumnienia ſwego roli żáłował *Euntes ibant & flebant mittentes ſemina ſua* Płácząc ſiew ſwoy odpráwuią,ktorzy idąc drogą przykazań Boſkich, á lękáiąc ſię ſkrytych y nie dośćigłych Sądow Páná BOGA, y naymnieyſze ſwoie opłákuiąc niedoſkonáłośći, rzucáią naſienia ſwoię czyniąc dobre uczynki, y godne owoce Swiętey pokuty. *Euntes electi DEI per viam mandatorum Altiſſimi, & flebant pro indulgentia ſuæ culpæ, pro timore iudicii & gehennæ, mittentes ſemina ſua; id eſt opera meritoria facientes.* Ktore to dobre uczynki słuſznie ſię wybornym naſieniem názwáć mogą, bo iáko z naſienia dobrego ſtokrotny bywa pożytek, ták z dobrych y miłoſiernych uczynkow, rodźi ſię złote nieśmiertelney chwały żniwo. *Quæ opera dicta ſunt ſemina: Quoniam ſicut ex ſemine naſcitur fructus. ita ex operibus bonis, oritur fructus vitæ æternæ, infuſio conſolationis Divinæ.* Upewnia záraz o tym ſtokrotnym pożytku, y złotą ćieſzy kreſcencyą tenże Pſalmograf Páński *Venientes autem, venient cum exultatione, portantes manipulos ſuos.* Powracáiąc z tego tu śmiertelnośći y pracy ćiężkiey polá, powrocą z rádośćią nioſąc plonne żniwá ſwoiego ſnopy, iáko to obiáśnia tenże Swięty Doktor: *Venientes autem in reſurrectione, venient cum lætitia, & ſecura conſcientia, portantes manipulos ſuos: id eſt opera virtuoſa, quæ collegerant. Opera enim illorum ſeqvuntur eos*: Przyidą záś ná powſzechne Zmartwychwſtánie z weſołośćią, to ieſt: z weſołym y beſpiecznym ſumnieniem, nioſąc ſnopki ſwoię, to ieſt: dobre uczynki, doy-

Lucæ 16.

S. Dion. Carth. hic in Pſal.

doyrzáłe Cnot Swiętych y heroicznych ákcyi owoce; ktore to podług náuki Ianá Sw. Apoſtołá złe álbo dobre, ná tám ten świát człowieká konwojuią. *Opera enim illorum ſequuntur illos.* Apoc. 14.
Trzebá nie raz zápłákáć w tym źiemſkim żyćia doczeſnego polu, y wiele niepogodnych chwili wytrzymáć przykrośći, żeby nam potym ſprzyiáiące południowym ſzczęśćiem dniá wiekuiſtego, záiáśniáło ſłońce; Trzebá w żyćiu tym doczeſnym wyborne Cnot Swiętych, y wſzelkich Chrześćiáńſkich dobrych uczynkow źiárná záſiewáć, ná uprawioney ſerdeczną BOGA miłośćią żyćia śmiertelnego roli; onęż rzęſiſtemi częſto, łez pokutnych ſkrapiáiąc łzámi, czyniąc godne Swiętey pokuty owoce, *dignos pænitentiæ fructus*; ábyśmy złote nieśmiertelney chwały, z poćiechą náſzą wieczną, zbieráli żniwo. Gdyż nas ták finálnie upewnia tenże Pſálmiſtá Páńſki: *Qui ſeminant in lachrymis in exultatione metent.* Ktorzy płácząc ſiew ſwoy odpráwuią, ći z rádośćią plonne y zyzne zbieráć będą żniwo, ktore to zdánie Pſálmiſty ták obiáśnia tenże Sw. Dyonizy Kartuz. *Qui ſeminant in lachrymis id eſt: Qui modo in luctu pænitentiæ ſe exercent, qui temporales delectationes contemnunt, & corde contrito & humiliato DEO miniſtrant, iſti in exultatione metent, bona gratiæ in præſenti, & fructum gloriæ in futuro.* S. Dyoni. Carth. hoc in pſal. Oto mowi ktorzy płácząc ſieią, to ieſt: ktorzy ſię teraz pokutnym w żyćiu zálewáią płáczem, ktorzy świeckiemi y doczeſnemi gárdzą ućiechámi, ſercem ſkruſzonym y upokorzonym BOGU ſámemu ſłużą; Ci z wielką ſwoią poćiechą zbieráć będą, tu ieſzcze w żyćiu złote, łáſk obfitych y dárow Niebieſkich żniwo, y nieśmiertelney owoc chwały wiekuiſtey w przyſzłym czáſie odbierą *& fructum gloriæ in futuro.* O! záprawdę złote y pożądáne żniwo, ktore y w żyćiu ieſzcze pomyślne zbieráć każe poćiechy, y nieśmiertelną ná żywot wieczny záchowuie kreſcencyą. O! pożądáne chwały Niebieſkiey láto, gdźie iuż bez wſzelkiey odmiennych Plánet álterácyi ſámo záwſze południe wſzelkich poćiech pełne iáśnieć, y przyświecáć będźie. *Bene Regnū DEI æſtati comparatur, quia tunc mæroris noſtri nebulæ tranſeunt, cum vitæ dies æterni ſolis claritate fulgeſcunt.* S. Gregor. Dobrze bárdzo Kroleſtwo Niebieſkie do podobnego y miłego przyrownywa ſię látá, bo w ten czas iuż poſępne żalow náſzych chmury przeydą, kiedy dni żyćia wiecznego ſłońcá nieſtwo-

ſzonego iáſnośćią záiáśnieią. Dobra tedy nádźieiá ná fundámenćie dobrego y cnotliwego żyćia, że iuż przyſzło to pożądáne y zbáwienne wſzelkich poćiech láto, po zákończoney pochmurney żyćia docześnego chwili. W. IMC Páni ELEONORZE z OLSZOWSKICH IWANSKIEY STOLNIKOWY Piotrkowſkiey, ktora po odpráwionym żyćia doczeſnego przednowku, iuż teraz (w BOGU nádźieiá) złote chwały wieczney przed BOGIEM zbiera żniwo, z doyrzáłych cnot z ſzácownych zaſług; ktore iáko naywybornieyſze źiárná w żyćiu ſwoim pilnie zbieráłá. Odpráwiłá doſyć chwalebnie tę doczeſną żyćia ſwoiego podroż, w ktorey postępuiąc ubitym do wſzelkich honorow y godnośći herbowną IWW. IWANSKICH PODKOWĄ torem, y bynaymniey z drogi przykazań Boſkich niewykraczáiąc, á czwicząc ſię w wſzelkiey doſkonáłośći Chrześćiáńſkiey, czyniąc godne owoce Swiętey pokuty, y ſkruſzonym á uniżonym ſercem ſłużąc od młodośći ſwoiey BOGU y Stworcy ſwemu, dobry bárdzo y pożyteczny w żyćiu ſwoim zoſtáwiłá zaſiewek, z ktorego iuż teraz *fructum gloriæ*, pożytek chwały Niebieſkiey (*ut piè credendum*) odbiera. Przeświętney záś ſwoiey Parentelii, ná zaſzczyt ſławy nieśmiertelney zoſtáwuie *bona gratiæ in præſenti* Páńſkie przymioty, heroiczne dźiełá, chwalebne żyćia Chrześćiáńſkiego postępki, ktore ią żywą ieſzcze y nieśmiertelną w ſławie ſwoiey potomnym zoſtáwuią wiekom. Ták dálece że zmárłá w BOGU W. IMC. Páni STOLNIKOWA Piotrkowſka martwym iuż y nie żywym może mowić ięzykiem, co niegdyś Scypio Rzymſki *inter mortuos liber* w śmiertelnych mdłośćiách ledwie żywy wolnym wymawiał głoſem *non morior, quia famam in qua vixi relinquo.* Nie umieram, żyć będe nieśmiertelnym, bo ſławę w ktorey żyłem potomnym zoſtáwuie wiekom, *quia famam in qua vixi relinquo.* Nic ták w wieczney pámięći konſerwowáć nie może, tylko *Joan. aud.* ſámá cnotá *ſola poteſt homines felices reddere virtus. Huic é cunctis non libithina nocet* ſámá cnotá ták wielce ſzczęśliwym czyni człowieká, że go w żyćiu nieśmiertelnym, w pámięći wiecznym zoſtáwuie. *Neotericus* *Viuunt & æternis implent ſua nomina faſtis.* Doyrzáłe cnoty, ſzácowne zaſługi, świętobliwe żyćie, y po zákończoney żyćia doczeſnego chwili złote ieſzcze y plonne

chwa-

chwały wieczney przed BOGIEM, ſławy nieśmiertelney przed ludźmi żniwo zbierać każe *nunquam ſtygias fertur ad umbras inclita virtus* kwitnąca záwſze cnotá áni zá natárczywym wielkiego źiemſkiey florencyi zdźiercy Liſtopadá, z ſwoiey nie opada ozdoby, nie tráci kándoru. Zbáwienną, ále y niemniey heroiczną rezolucyą Kryſtyny Krolowy Szwedzkiey że dla przyięcia Wiáry Swiętey ábdykowáłá Koronie, dobrze bárdzo ſymboliczne wyráźiło pioro, nád opádłą lilią bez liśćia ſtoiącą, te piſząc inſkrypcyą *Adhuc in ſtipite regnat.* Iáwna tá Apodoſis chwalebnego żyćia, doyrzáłych cnot, y ſzácownych zaſług S. P. W. IMC Páni ELEONORY z OLSZOWSKICH IWANSKIEY STOLNIKOWY Piotrkowſkiey ktorey lubo zazdroſne fatum kwitnące żyćia oboſtrzoną nie uchronnym Boſkich wyrokow ſtatutem *ſtatutum eſt omnibus hominibus mori* koſą obćieło liſtki, przećież ieſzcze *in ſtipite regnat.* Zyie w godnych ſukceſſorách, żyie w kwitnącey y w obſzerne honorow pole rozkrzewiáiącey ſię Przeświętney ſwoiey Párentelii; żyie w ſámym świątobliwym żyćiu, ktorego wyborne doyrzáłych cnot, y chwalebnych ákcyi ſwoich źiárno śmiertelnośći potrząſnąwſzy prochem, iuż niby obumárłe ſtokrotny iednák złotey kreſcencyi przynoſi pożytek chwały wieczney przed BOGIEM, ſławy nieśmiertelney przed ludźmi, *niſi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit, multum fructum affert.* Nie ták ieſzcze o ten grobowy kámień záwádźiwſzy, ſtępiáły I. WW. OLSZOWSKICH koſy, áby iuż więcey złotego drogich zaſług ſwoich nie miáły koſić żniwá. Nie ták cmętarzową záwálona mogiłą, rodowitą I. WW. IWANSKICH utorowána podkową drogá, áby iuż do gornego dálſzych honorow y godnośći Kápitolium nie było przyſtępu; bo tá ieſt kwitnącey cnoty właſność, záwſze ſię pomyślnym ták w żyćiu doczeſnym, iáko y wiecznym ćieſzyć ſzczęśćiem *Laus eſt virtutis proſperitate frui.* Obaczmy tedy nayprzod z iaką uſilnośćią, iák wielkim ſtárániem ſtáráłá ſię w żyćiu S. P. W. IMC Páni STOLNIKOWA oto złote chwały wieczney przed BOGIEM żniwo, ktora pomniąc ná wieczne nieśmiertelney duſzy czáſy; áby y naymnieyſzego nigdy nieznáłá niedoſtátku, z wyſokim urodzeniem, wyſoką y doſkonáłą łączyłá pobożnoſć, z złotym wſzelkich honorow

Seneca.

Ioan. 12.

Okolſki.

y ſzácownych ſwoich u ludźi zaſług żniwem, nád drogie złotá kruſzce ſzácownieyſzą doyrzáłych cnot y chwalebnych ákcyi ſwoich zbieráłá kreſcencyą.

Wiedźiáłá dobrze tá Pobożna Páni, że nie wielki profit mieć wyſokie urodzenie, doſtátnią fortunę, pierwſzymi ćieſzyć ſię honorámi, nieńáwiele ſię przyda świát cáły ſobie zdewinkowáć. *Quid prodeſt homini ſi mundum uniuerſum lucretur animæ vero ſuæ detrimentum patiatur.* Ieżeli po wyſokim urodzeniu w wiecznym poniżęniu, po bogátey fortunie w wieczney nędzy, po honorách, y publiczney eſtymácyi, w wieczney konfuzyi, nieſławie y wzgárdźie u wſzyſtkich zoſtawáć trzebá będźie. *Et erunt poſt hæc decidentes ſine honore & in contumelia.* Więc o rowne y Páńſkiey godnośći ſwoiey podobne ſtáráłá ſię duchowne pożytki, zbieráiąc z uſilnośćią iák naydeliká-tnieyſze owoce, doyrzáłe cnoty, chwalebne Chrześćiáńſkie uczynki, áby z nich w Swiętey wiecznośći złote chwały wieczney przed BOGIEM zbieráłá żniwo, ćieſząc ſię iáko oſtátnim końcem ſwoim widzeniem y záżywániem BOGA. Ten bowiem ieſt koniec y pożytek dobrych uczynkow *Bona opera quæ homo facit in hac vita dicuntur fructus. Ratio: quia principale & finale quod homo expectat de arbore, eſt fructus.* Ná ſtáteczney y nigdy nieochybiáiącey Wierze Swiętey, iáko ná nayurodźiwſzey niwie, wyborne bárdzo y doſkonáłe rozlicznych cnot, dobrych Chrześćiáńſkich uczynkow záſiewáłá źiárná; Wiárá prawdźiwa y ſtáteczna iáko ieſt fundámentem innych cnot, bo podług Doktorá narodow *ſine fide impoſſibile eſt placere DEO*: ták też, tá żywa y prawdźiwa Wiárá gruntowáłá w niey Páńſko-Chrześćiáńſkie życie, y liczne cnoty. Bo nayprzod Wiárá ieſt fundámentem nádźiei, *Fides ſperandarum ſubſtantia rerum.* Ieſt fundámentem Boiáźni Boſkiey, bo wierząc że BOG ieſt ſpráwiedliwy, ieſt oddawcą káżdemu wedle zaſług iego dobrym y cnotliwym w Niebie, złym y bez pokuty zchodzącym w piekle, niepodobna: y w dobroći iego niemieć nádźiei, y nie lękáć ſię ſurowey ſpráwiedliwośći; że záś wſzyſtká doſkonáłośći Chrześćiáńſkiey treść ná tym záwiſłá, ſtrzedz ſię co ieſt złego, czynić co ieſt dobrego *Diverte a malo & fac bonum.* Zápewne Wiárá gruntuiąc w nas nádźieię zapłáty zá dobre y cnotliwe życie, gruntuiąc boiáźń ka-

Math. 16.
Sap. 4.
S. Vinc. F. ſerm de S. Lauren.
ad Heb. 11.
Ibidem
Pſal. 33.

karánia zá złe życie,iuż tym ſámym fundámentem ieſt wſzelkiey doſkonáłośći Chrześćiáńſkiey, bo tym ſámym gruntuie w nas pilnosć o dobre y cnotliwe życie, y pilne ſtrzeżenie ſię grzechu káżdego. Z tych záś naywybornieyſzych źiarn, naydoſkonálſzy y naypotrzebnieyſzy, niepochybnie wyraſta owoc,miłość BOGA ſerdeczna *Maior autem horum eſt charitas* 1. *ad Corint.* 13.
Bo kto mocno wierzy y wyznáie że BOG ieſt nieſkończone dobro wſzelkiego kochánia godne, ſzczyra dobroć, y máiąc w tey ták wielkiey dobroći gruntowną ufność, á lękáiąc ſię też ſynowſką boiáźnią, áby w czym tey ták wielkiey dobroći nieobráźić, niepodobno: áby ſię gorącą ku BOGU, y Stworcy ſwemu nie zápalał miłośćią.

Doznáłá ná ſobie tych wſzyſtkich zbáwiennych pożytkow S. P. zmárła W. IMC Páni STOLNIKOWA ktora w dobrey y w niwczym nienáruſzoney ufundowána wierze, o godności, wſzechmocnośći, y dobroći iego Boſkiey, w nim też ſámym wſzyſtkę ſwoię pokłádáłá nádźieię, w wſzelkich przećiwnośćiách y nayćiężſzych umartwieniách, do woli ſię iego Boſkiey ſtoſuiąc, nim ſię tylko ſámym iáko naywiękſzym dobrem ſwoim ćieſzyłá; Oto ſię iedynie ſtáráłá, áby więkſzą co raz á więkſzą w znoſzeniu wſzelkich przećiwnośći ſwoię ku BOGU oświadczyłá miłość; Iáko to ſwoie ſerdeczne prágnienie, powierzchownemi pełnemi miłośći oświadczáłá znákámi,to przez owe uſtáwiczne y długie, á przytym gorące modlitwy, nabożeńſtwá, ſłuchánia z przykłádnym obyczáiem Mſzow Swiętych, to przez częſte y nabożne kommunie, to przez pilne záchowánie poſtánowionych od Kośćiołá Bożego poſtow, iáko też y przez wiele innych dobrowolnych ćiáłá ſwego umartwienia.

Oświadczáłá prawdźiwą ſwoię ku BOGU miłość, przez miłośćiwe nád ubogich niedoſtátkiem politowánie, onym hoyne y dobroczynne rozdáiąc iáłmużny, y wſzyſtkie inne máćierzyńſkim áffektem opátruiąc potrzeby. Tákowe tedy zbieráiąc w życiu cnot Swiętych delikátne owoce, y wyborne źiárná pewny y nieomylny Chrześćiáńſki prognoſtyk, że iey nie ominęło ſzczęśliwe ono y pożądáne chwały wieczney przed BOGIEM żniwo.

Wſzákże zda ſię o tym upewniáć ſam Duch Przenayświęt-

Eccl. 20. szy *Qui operatur terram inaltabit aceruum frugum, & qui operatur iustitiam ipse exaltabitur*, kto uprawia rolą, wysokie zboż wyniesie brogi; á kto czyni spráwiedliwość podwyższony będźie, ktore słowá Duchá Páńskiego ták obiáśnia poważny pismá Bożego Kommentator *Cornelius à lapide*: *Sicut agricola strenuè colens terram, magnam colligit messem altumq; frugum aceruum attollit; sic qui excolit animam suam per opera iustá virtutum, magnum colliget meritorum & gloriæ acerùum & cumulùm, per quem & apud DEUM, & apud homines exaltabitur.* Właśnie do mego zdánia mowi pomieniony Author: Iáko prácowity oracz skrzętnie uprawuiąc źiemie, żyzne y plonne zbiera żniwo, y wysokie wybornych zboż stáwia brogi; ták kto duszę swoię uprawuie przez uczynki spráwiedliwe, cnot Swiętych; wielkie zasług y chwały wieczney zbierze brogi, y kupy, z ktorych y przed BOGIEM, y przed ludźmi wysławiony, y wywyższony będźie.

Corn. à lap. Comment. in Eccl.

A że ták niewinną duszę swoię, delikátne sumnienie, uprawiáłá w życiu S. P. W. IMC Páni STOLNIKOWA czwicząc się ustáwicznośćią w doyrzáłych cnotách, w świątobliwych y spráwiedliwych uczynkách, w BOGU nádźieiá że iuż po zákończoney doczesnego żyćia chwili, zbiera złote chwały wieczney przed BOGIEM, sławy nieśmiertelney przed ludźmi żniwo! *Per quem apud DEUM & apud homines exaltabitur.* Dużo zubożáłá w dostátki dostátnia w cnoty, sławna w pobożnośći Ruth, iuż práwie ostátnią goniłá, gdy pozostáłe od żeńcow zbieráłá kłoski. *Et colligebat spicas post terga metentium.* A przećie sławá iey iáko buyne żniwo po cáłey Judzkiey źiemi gęsto się rozkrzewiłá *Velox apud cunctos fama percrebuit.* Ták dálece że też dla wielkiego swey pobożnośći zálecenia, dostátniemu Booz w małżeństwo dána, drogi bárdzo krwie swoiey płod świátu wydáłá; złoty kłos, wyborne wybornych źiárno *frumentum Electorum* Zbáwićielá świátá, ktory się z pozostáłego iey urodźił nasienia, iáko to porządnie wywodźi w Kśiędze rodzáiu Chronologistá Páński Sw. Máteusz, *Booz autem genuit Obed de Ruth.* Nic to że uboga Ruth ćięszki przednowek ćierpi, że po żniwie pospolitym zgubione niby wynáyduie y zbiera kłoski, *quæ fugerunt manus metentium* kiedy rozliczne cnoty, chwalebne przymioty, iáko kwitnące w pośrzod

Ruth. 2.

Matt. 1.

ſrzod látá lilie cáłe okrywáią polá, ktorych ozdobę y piękność w głęboką bráć każe konſyderácyą Máteuſz Swięty *Conſiderate lilia agri quomodo creſcunt.* Te ſą prawdźiwe doſtátki y bogáctwá náſze, ktore nas BOGU y ludźiom, Niebu y świátu zálecáią, y ſławę náſzę nieśmiertelną głoſzą *Veræ ergo divitiæ non opes ſunt ſed virtutes: quas ſecum conſcientia portat ut in perpe tuum diues fiat* zánic złote Cerery kłoſy, zánic złote Heſperyiſkich y Peſtáńſkich ogrodow fruktá, gdźie ſię plonne doyrzáłych cnot heroicznych ákcyi, świątobliwego żyćia rodźi żniwo; Tákowy urodzay nayurodźiwſze y naypięknieyſze Sálomonowe celuie ozdoby, *Nec ſic Salomon in omni gloria ſua coopertus eſt* Bo ſtáteczna w utrapieniu ćierpliwość, naywiękſzą u Niebá czyni oſtentece, iáśnieiąca niewinnośći kándorem cnotá, to poważna u Niebá inweſtyturá, ktora że w nieprawośći nałogách zmieniłá bárwę, w liberyą żyćia ná wſzyſtko złe ná Sálomonie, iuż go y Niebieſkie nie reſpektuią dwory *Nec ſic Salomon coopertus eſt*, zánic doſtáteczne bogáctwá, Páńſkie ſkárby, zánic złote Krezuſá przy pomyślnych ſukceſſách czáſy, ieżeli ná złote cnot Swiętych, chwalebnych y dobrych uczynkow żniwo nieurodzay: Ieżeli ná nie grzechowa pádłá zárázá, probuie tey prawdy lepiey niż ná lidyiſkim kámieniu Złotouſtny Chryzoſtom *Quid prodeſt homini? ſi pecunias poſſideat, virtutem vero non poſſideat? villam inquit fertilem habeo: Quid eſt hoc? ad animam fertilem non habes.* Niewiele mieć będźieſz pożytku doſtátni y máiętny domatorze choćiaż ná zyzney roli, złote práwie zbieraż kreſcencyi kłoſy, ieżeli ſerdeczna duſzy twoiey rola odłogiem bez pożytku cnot Swiętych leży. Nie ma ſię czym poſzczyćić, że ſię kto w doczeſne tylko źiemſkich poćiech, y obfituiących fortun prowiduie żniwo, że ſobie wſzelkiey bez reſpektu ná BOGA y zbáwienie duſzy, wyuzdáną ná wſzyſtko złe licencyą pozwala ſwywoli, z owymi roſpuſtnymi u mędrcá Páńſkiego ſwywolnikámi *Fruamur bonis quæ ſunt, nullum ſit pratum quod non per tranſeat luxuria noſtra.* Bo tákowe bogáctwá y doſtátki, żadnego przed BOGIEM nie przynoſzą pożytku, y owſzem w wieczne zápomnienie (iáko niegodne pámięći) ná zgubne idą imię. Iáko tego ſámi ná ſobie doználi tákowi *Nomen noſtrum oblivionem accipiet, & nemo memoriam habebit operum no-*

Matt. 6.
S. Bernard. De adv. Dni ſer. 4.
S Chryſo. Hom. 6. Tract. in terræ mov.
Sap. 2.
Ibidem.

ſtro.

ſtrorum A zátym żeby ile wyżſze ſtany żyły po chrześćiáńſku z zbáwiennym duſzy ſwoiey pożytkiem więcey ſię ſtáráć powinny, zbieráć pozoſtáłe z dobrych y chwalebnych Swiętych ludźi przykłádow, cnot. Swiętych wielkich przed BOGIEM záſług kłoſy, doyrzáłe chwalebnego y doſkonáłego żyćia owoce, *Fructus Sanctorum ſunt opera eorum* niżeli doczeſnego przemiiáiącey fortuny upátrywáć zyſku, áby ták ſobie żniwo chwały przed BOGIEM y żniwo ſławy nieśmiertelney przed ludźmi zebráli.

S. Iſido.

Miáłá doſyć obſzerne w wſzelkie honory, y godnośći obfituiące pole S. P. W. IMC P. ELEONORA z OLSZOWSKICH IWANSKA STOLNIKOWA Piotrkowſka, ná ktorym od wiekow Oyczyſte I. WW. OLSZOWSKICH Koſy, to zwyćięſkie laury męſtwem y odwagą, to Senatorſkie purpury, wielkiemi w Oyczyznie záſługámi, to Márſzałkowſkie laſki, Urzędnicze tytuły, wielkiemi y wyſokiemi ſwemi Sentymentámi ná záſzczyt nieśmiertelny koſiły y zágarniáły. Iednák że temi ſię nie kontentuiąc W. IMC Páni STOLNIKOWA idąc torem ták godnych y ſławnych Antenatow ſwoich, nowe dla ſiebie doyrzáłych cnot, heroicznych Akcyi, iáko pobożna Ruth zbieráłá kłoſy, ktore oná árcyroſtropnie, árcymądrze chrześćiáńſką induſtryą, dla większey ſwoiey przed BOGIEM záſługi, oczu ludzkich unikáiąc dowćipnie ukrywáłá. Wſzákże doſkonáła cnotá nie rádá ſię oczom ludzkim prezentuie; Skárbić ná Niebo dobremi uczynkámi przy-
Matt. 6. kazał Chryſtus *Theſaurizate vobis theſauros in Cælo*, ále chwalebne dźiełá, zbáwienne záſługi máią być u nas iáko ukryte ſkárby, iáko wynależcá ſkárbow czyni, *Quem qui invenit abſcondit*, Prac zbáwiennych, cnot náſzych nietrzebá otrębywáć
Matt. 5. *Dum facis elemoſinam, noli tuba canere.* Gdy co dobrego y chwalebnego czyniſz, trzebá bydź dobrym Chrześćiáninem á nie trębáczem. Zákwitłá Aáronowá rozſzczká drogo perłowym kwiátem *turgentibus gemmis flores eruberant*, choć pośrzod ćie-
Num. 17. mney nocy, w kąćiku Swiątyni Páńſkiey, doſyć świątobliwośći ná prezencie przed ſámym BOGIEM, ná ktorą Boſkie tylko á nie ludzkie pátrzy oko. Táką ſkrytośćią dobrych uczynkow kontentowáłá ſámego BOGA W. IMC Páni STOLNIKOWA *Fecit quod rectum erat in conſpectu Domini* Siłá do-

dobrego czyniłá, wiele zbáwiennych uczynkow miáłá, świá-
tu utáionych, BOGU, y Niebu wiádomych, chroniłá ſię pre-
zentu cnot ſwoich, z dobremi uczynkámi, ná publikę nie wy-
ieżdżáłá, czyniłá dobrze prywatnym indygentow potrzebom,
nie dla ápplauzow prożney chwały, nie dla pretenſyi docze-
ſney dźięki *Diem hominis non deſideravit* dniá ludzkiego nie
prágnęłá áby w oczách ludzkich z ſwoiemi doſkonáłośćiámi
iáśniáłá, doſyć że BOG widźiał y wiedźiał ktory przenika
wſzyſtkie ſkrytośći ſerc ludzkich, w utáionych zbáwiennych
dźiełách, świátu y oczom ludzkim utáiona dźielność, przy
ſkrytey dobroczynney ręce Páńſkiey ukryta cnot heroicznych
doſkonáłość. A gdy mam iuż prawdę mowić, zbieráiąc to zło-
te chwały wieczney przed BOGIEM S. P. W. IMC Páni
STOLNIKOWA żniwo. Prezentowáłá ſię być Pánią bez
cudzego zubożęnia, Jáśnie Wielmożna, Wielmożna bez cu-
dzego zaćmienia, Dámá nayzacznieyſzym rowna, przy wy-
ſokich honorách, wſzyſtkim nayuniżeńſza, w ſtroiách bez ża-
dney modney wymyſłow białogłowſkich pompy, w ktorey
świátowe ápparencye, ſkárby y doſtátki Páńſkie bez áffektu,
świátowe ſwobody bez guſtu, mowy bez cudzey uſzczerbku
ſławy, dobre uczynki bez prożney chwały, w ſtanie Małżeń-
ſkim (rownego chybá w świećie między Małżeńſtwem ſżukáć
ſprzyiáiącego ſercá przykłádu) iáká byłá prawdźiwey miłośći
wzáiemność; iák ſtáteczna, y nieſprzykrzona przez lat pięć-
dźieſiąt y trzy miłość; oſobliwſza tá ieſt ſzczęśliwość, nowa
raritas. *Eſt nova felicitas, eſt coniugium ſpeciale, quando manet* S. Chryſol.
in duobus mens una, una ſanctitas. Ieſt to nowe ſzczęśćie oſo-
bliwſze y przykłádne wielom małżeńſtwo, kiedy w obudwu
iedná myśl, iedná świątobliwość znáyduie ſię *Erunt duo in
carne una,* tu myśl iedná, ſerce iedno, miłość wzáiemna,
prawdźiwa y ſtáteczna; iedná duſzá wielką miłość we dwoch
lokowáłá ćiáłách, iedná wola bez naymnieyſzey kontrádykcyi,
iedná y rowna záwſze do dobrego inklinácya; *Conſtabat in* S. Chryſol.
*mente, quod diſtabat in ſexu, ac virtus reddebat pares, impares
quos dederat natura* w tákowey zgodney żyiąc ſpokoynie W.
IMC Páni STOLNIKOWA poprzyſiężoney małżeńſkiey
miłośći, zgodne, y godnośći Imienia ſwoiego bárdzo po-
dobne zoſtáwiłá fruktá, w ktorych iuż ſię znácznie wydáie do-

ſkonáłá ſubtelnego dowćipu z poważnym rozſądkiem złączonego biegłość; piękna applikácya do ſkárbienia ſobie publiczney eſtymácyi, y wſzyſtkich godnych, y páńſkich W. Mátki przymiotow, niepłonne nádźieie, żywy doyrzáłych y Páńſko-chrześćiáńſkich cnot ábrys w W W. Corách LUDOWICE z IWANSKICH KICINSKIEY STAROSCINY KOTULNICKIEY, y IOANNIE KONOPNICKIEY PODCZASZYNY ZYTOMIERSKIEY ták, że z godney edukácyi, y Mácierzyńſką pobożność, y Oycowſką godność iák z naydoſkonálſzego portretu rozeznáć káżdy może *Sic Matrem mixta ſimilitudine pingit; ut in uno corpore utrumq́ agnoſcas.* Ták piękna modeſtya wdźięczne moderuie obyczáie, że w nich cáłey I. W. W. Fámilii znáczny honor iedná. *Sic ſvavis eſt: ut honor ſit omnium propinquorum.* Tákie tedy máiąc S. P. W. IMC. STOLNIKOWA życia Chrześćiáńſkiego cnoty y Páńſkich przymiotow właſnośći, prawdźiwie złote żniwo chwały wieczney przed BOGIEM, ſławy nieśmiertelney przed ludźmi zbieráłá. Wſzyſtko przenikáiącym Boſkim okiem ſwoim doyrzał tám gdźieś BOG wſzechmogący doyrzáłego iuż y plonnego żniwá, więc go czym prędzey Prorokowi ſwemu Joelowi do Niebieſkich brogow zbieráć każe. *Mittite falces, quoniam maturavit meſſis, venite & deſcendite quia plenum eſt torcular & exuberant torcularia eius* zákładayćie koſy bo iuż doyrzáłe żniwo, podźćie y zbierayćie, bo pełne ſą kłoſy iego, y bárdzo obfituiące, *quia plenum eſt torcular & exuberant torcularia eius.* Uważćieſz Páńſtwo moie że doyrzáłość lat ſędźiwych á bárdźiey doyrzáłość doſkonáłey w ludźiách cnoty, dźiwnie Boſkie delektuią oko; y nieták upewniam zawiſne źiemi Niebo wykwitáiącey dopiero zazdrośći florencyi, iáko bárdźiey fruktyfikuiących świątobliwym żyćiem, wraz doyrzáłych á nieopádłych z záwártego w ſobie źiárná kłoſow, w większym u BOGA reſpekćie, kwitnący w látá, ále doyrzáły w cnoty, bo więcey cnot y doſkonáłych obyczáiow, niżeli lat máiący Aſkániusz, ktoremu Rzymſki ſtátyſtá, tę dawał pochwałę, *ante annos animumq́ gerens curamq́ virilem* niżeli záſtárzáły w złych obyczáiách *Veteranus*; *meliores bonæ indolis adoleſcentes inveteratis dierum malorum*, przyznáie S. Klárewálleńſki Opát. Niewielka poćiechá że kto ſobie ſetne liczy látá, ſędźiwą ćieſzy ſię ſiwi-

S. Hiero.

Joel. 3. c.

Maronus.

S. Bernar.

ſiwizną, ieżeli cnota, kándor niewinnośći ſtráćiwſzy uſchłá, y żadnego w doſkonáłośći żyćia nie każe ſię więcey ſpodźiewáć pożytku. Ale to oſobliwſza dla Niebá konſolácya, przy licznych ſędźiwych látách, licznieyſze też y poważnieyſze w ſwey doſkonáłośći liczyć cnoty. To mi to cnotá prawdźiwie doſkonáła, w doyrzáłym wieku, á nigdy niezwiędłym przed BOGIEM kwitnąć kándorem. Przyznáie tákowym látom y czáſom tę pochwałę Sápient Páńſki *Explevit tempora multa, ideo placita erat DEO anima illius.* Piękne látá chwalebne y pámiętne czáſy, doſkonáłe y świątobliwe áż do końcá żyćie. *Quanta ſane tempora? non annorum vel dierum ſerie, ſed devotione & inextinguibili ſemper proficiendi deſiderio.* Wielkie záprawde czáſy ſetne wieki, ktore nie dni, nie látá, ále nieuſtánne nabożeńſtwo, uſtáwiczne poſtępku duchownego prágnienie, odmierza y liczy. Pożytecznieyſzy ku źiemi głowkę ſchyláiący á pełny wybornego źiárná kłoſek, niżeli w gorę podnoſząca ſie, á wewnątrz pełna zgnilizny pálmá, *Quaſi palma exaltata ſum.* Upátrzyło ſobie záwiſne tákowych ozdob świátu Niebo, doyrzáłe iuż y plonne żniwo w Przeświętnym I. WW. OLSZOWSKICH Domu S. P. W. IMC Pánią STOLNIKOWĄ Piotrkowſką ktora w doyrzáłym iuż żyćia ſwoiego wieku bo w ſześdźieſiątym piątym w doyrzálſze ieſzcze y doſkonálſze żyćia świątobliwego obfitowáłá cnoty, ktora od młodośći lat ſwoich iáko ſię BOGU y ſtworcy ſwemu raz ná chrzćie świętym konſekrowáłá, ták w dálſzym żyćia przećiągu záwſze ſię z ſámym łączyłá BOGIEM. Iemu ſámemu ták niewinne młodośći látá ſwoiey, iáko też doyrzáłe ſędźiwego wieku żniwo, záwſze ofiárowáłá. Więc oto że do oká y ſercá Boſkiego przypádłá, y ſtáłá ſię ſpoſobna y godna, áby do Niebieſkich przybytkow przenieſiona byłá, z Boſkich wyrokow śmiertelnośći podćięta koſą, żniwo chwały wieczney zbieráć poczyna w Swiętey wiecznośći. Wſzákże o tym upewnia Prowerbiáliſtá Páńſki *Seminanti autem iuſtitiam merces fidelis* záſiewáiącemu ſpráwiedliwość ſłuſzna y wierna będźie nadgrodá, to ieſt: iáko obiáśnia uczony Korneliuſz: *Quia verè meſſis & merces reſpondebit ſemini ſuo, Puta? gloria, gratiæ, quies labori, beata æternitas paſſioni temporali: Veritas enim meſſis in eo ſita eſt: ut ſuum ſemen referat & reddat, ſed novum &*

Sap. 5.

S. Bernar.

Prover. 2.

Cornel. in Cap. 2. Proverb.

mul-

multiplicatum, żniwo y nadgrodá záwſze ma ſwoie znaſieniem korreſpondencyą, rozumiey? łáſce Páná BOGA poświęcáiącey korreſponduie chwałá wiekuiſta, pracy, miły ſpoczynek, doczeſnemu umartwieniu, błogosłáwiona wieczność. Ten bowiem żniwá być powinien pożytek, áby naſienie ſwoie przyniosło y oddáło ále nowe y rozmnożone. Odbiera tedy (iáko Boſkiey ufáć potrzebá dobroći) słuszną y ſpráwiedliwą nadgrodę pracy żniwá ſwoiego S. P. W. IMC Páni STOLNIKOWA; odbieráłá łáſki Páná BOGA poświęcáiącey (o ktorą ſię w życiu wſzelkiemi ſtáráłá ſpoſobámi) proporcyonálną, y przyzwoitą chwały wieczney menſurę; po uſtáwicznych około tego zbáwiennego żniwá pracách, miłego záżywa bez náprzykrzenia odpoczynku, po náprzykrzonych umartwieniách y ćierpliwie znieſionych przykrośćiách, iuż ſię w Swiętey wieczności ſzczęśliwie z BOGIEM ćieſzy. Dopełniłá iuż wymierzoney ſobie od BOGA y Stworcy ſwego lat y żyćia ſwego miárki, ále też dopełniłá *menſuram meritorum* pozwoloney ſobie zasług liczby. Więc Ią iuż iáko pełną lat y zasług ręká Boſka do Niebieſkich przenoſi brogow *quoniam maturavit meſſis* iuż ią iáko wyborne y doyrzáłe źiárno między wybráne ſwoie liczy. *Quia completus eſt numerus electorum, ac proinde illi DEUS finem imponere decrevit.* Rozumiem żem iuż pokazał y ogłosił żniwo chwały przed BOGIEM z doyrzáłych cnot zebráne S. P. W. IMC Páni STOLNIKOWY; ieſzcze mi drugie nieiáko zostáie pole w ktorym mi wytknąć należy żniwo sławy nieśmiertelney z ſzácownych zasług, z godnego urodzenia, y Páńſkich przymiotow zebráne przed ludźmi. Więc nayprzod w tym upewniam że te wſzyſtkie wyborne doyrzáłych cnot źiárná, delikátne dobrych uczynkow frukta, ktore złote żniwo chwały przed BOGIEM przyniosły W. IMC Páni STOLNIKOWY, y żniwo sławy nieśmiertelney przed ludźmi nie pochybnie przynoſzą. Bo iáko dwoiáka w nas ieſt obligácya Boſkiego y ludzkiego práwá, *Diliges Dominum DEUM tuum ex toto corde tuo, & proximum ſicut te ipſum,* ták też tey dwoiákiey obligácyi podwoyna korreſponduie rekompenſá, chwały wieczney przed BOGIEM, sławy nieśmiertelney y dobrego Imienia przed ludźmi. Więc gdy iuż cokolwiek (nie ták iák by należáło) pokazałem

Rupertus Abbas.

ka-

kazałem żniwo chwały wieczney przed BOGIEM zebráne z doyrzáłych cnot S. P. W. IMC Páni STOLNIKOWY; Iuż teraz pokazáć zechcę w drugim źiemskim polu, sławy nieśmiertelney przed ludźmi, ktore niemniey rośnie z szácownych zasług, pięknych tálentow, y páńskich przymiotow, iáko też z godnego y wielkiego urodzenia S. P. W. IMC Páni ELEONORY z OLSZOWSKICH IWANSKIEY. Bo mogę śmiele mowić że Przeświętna I. WW. OLSZOWSKICH Fámilia iest to *seges clypeata virorum* buyne y złote żniwo znákomitych męstwem y odwagą Mężow, wielkich godnośćią Senatorow, wymownych *in omni subsellio* státystow, dźielnych y nieprzełamánych w sile swoiey Boátyrow, ktorych tá záwsze byłá własność po odebráney z nieprzyiaćielá zwyćięskiey pálmie, *in præmium meritorum* nie zwiędłe honorow y godnośći laury herbownemi sobie śćináć y podbiiáć kosámi. Wielkie to y nie przeyrzáne żniwo; ktorego żebym chćiał wszystkie ozdoby, y pożytki świátu Polskiemu fruktyfikuiące wyliczáć, tylebym się ważył co gwiazdy ná Niebie liczyć więc że mi ták wielkość Przeświętney Fámilii iáko też nieudolność moiey w tym poiętnośći, obszernie rozwodźić ná tey szczupłey kárćie niepozwala, cokolwiek iednák o tym złotym, y plonnym Polá Sármáckiego I. WW. OLSZOWSKICH námięnie żniwie. Naypierwszy tedy I. WW. OLSZOWSKICH Párentelii inkrement swoy bierze początek z Xiążąt Mázowieckich męstwem y odwagą známienitych, *de utraq; l n a* z Xiężniczki Mázowieckiey KATARZYNY idących, ktorych ia ták wysokich y godnych pochwał, iákich ich sławne dźieła y heroiczne ákcye wyćiągaią sięgáć niechcę, y z śmiertelnych popiołow poruszáć bynaymniey niemyślę. Dosyć mi wspomnieć ANDRZEIA OLSZOWSKIEGO z ZOFII z Krzynna DUNINOWNY urodzonego Arcybiskupá Gnieźnińskiego Prymáśá Korony Polskiey y W. X. Litewskiego, ktory Referendárskie, y Kánclerskie wiernie y chwalebnie spráwuiąc ministerium, ná Prymácyálney osádzony godnośći, trzech Polskich ná Krolewskim Máiestaćie Monárchow, KAZIMIERZA, MICHAŁA, y IANA trzećiego osádźił, y Polskiemi Regnantámi świátu cáłemu ogłosił. Niewspominam KONIECPOLSKIEGO z OLSZOWSKIEY

H2 Pry-

Prymáſowſkiey Brátonki á Mátki Hetmáńſkiey zrodzonego, Pomiiam wielu innych iáko to MICHAŁOW, PROKOPOW, WIKTORYNOW, WACŁAWOW, MARCYANOW, WŁADYSŁAWOW z Herbu Pruſſ idących OLSZOWSKICH, ktorzy to *viri meritis virtutibuſq; pares auream meruère meſſem* ná złote záwſze w Oyczyznie zákrawáli żniwo, herbownemi ſwemi koſámi. Niech mi ſię ieſzcze godźi wſpomnieć bo godnego wſpomnienia W. IMCI Páná MARCINA OLSZOWSKIEGO Stároſtę Wieluńſkiego godnego Oycá S. P. W. MCI Páni STOLNIKOWY ktory z godnemi głoſy, y codźiennemi importuniámi cáłey źiemi uproſzony ná funkcyą Deputácką ieſzcze przed przyiázdem do Piotrkowá z wielkich cnot y przymiotow uznány, Márſzałkiem Trybunału Koronnego ogłoſzony. Doſyć mi wſpomnieć ZYGMUNTA OLSZOWSKIEGO Podkomorzego Wieluńſkiego, ktory *in ſociam vitæ* záślubiwſzy ſobie MARYANNE DZIAŁYNSKĄ trzech po ſobie godnych zoſtáwił Sukceſſorow, doſyć mi ieſzcze wſpomnieć LUDOWIKĘ OLSZOWSKĄ ktora w Przeświętny Dom ZAŁUSKICH *Matrimoniali annulo* záślubionych y wielkich w Koronie, zrodźiłá Synow ANDRZEIA ZAŁUSKIEGO Xiążęciá teráźnieyſzego Siewierſkiego, Biſkupá Krákowſkiego, Suffrágáná Płockiego, y Referendarzá Koronnego *ſupremo dicatos Numini* Wátykanu Sármáckiego godnych y wielkich Práłatow, Ráwſkiego, y Czerniechowſkiego Woiewodow. Doſyć wſpomnieć MIKOŁAIA OLSZOWSKIEGO Stároſtę Wieluńſkiego *Toga & Sago* świátu Polſkiemu znákomitego. Doſyć wſpomnieć MIKOŁAIA MYCIELSKIEGO Sędźiego Ziemi Sierádzkiey, y Stároſty Kolſkiego, ktory przybrawſzy ſobie *in ſociam vitæ* TERESSĘ OLSZOWSKĄ zrodzoną z niey ELEONORĘ w Dom KRĘTKOWSKICH zá STANISŁAWA KRĘTKOWSKIEGO wydáną wprowádźił. Niech mi ſię ieſzcze godźi wſpomnieć S. P. I. W. IMC Pánią MARYANNĘ z OLSZOWSKICH *primo voto* WĘZYKOWĄ *ſecundo* SZEMBEKOWĄ ŁOWCZYNĄ ŁĘCZYCKĄ ktorey tu tákże śmiertelne ſpoczywáią zwłoki, Tá godná wielkiego Imięnia Dámá prawdźiwie *auro addit aurum*, gdy ſię z ták wielkiemi Domámi *con-*

nubi-

nubiali fœdere złączyłá, ktora czterech godnych y wielkich w Oyczyżnie zaſług zoſtáwiłá Synow WALENTEGO iuż teraz BISKUPA CHEŁMSKIEGO, ktorego dálſze w Kośćiele BOZYM czekáią Eminencye, PAWŁA, IOZEFA Stároſtę Niżyńſkiego WĘZYKOW, y KAIETANA SZEMBEKA do Xiążęcych y Senatorſkich Purpur dla wielkich ſwoich zaſług y Páńſkich przymiotow ſpoſobnych. Przydáie Honorow augmentu do tego złotego I. WW. OLSZOWSKICH żniwá W. IMC Pan IOZEF SZEMBEK Miecznik Oſtrzeſzowſki, ktory iáko z Imienia ſwego ieſt *accreſcens* wzraſtáiący, ták záwſze do naypierwſzych honorow y godnośći Páńſkim podraſta ánimuſzem. Ale ieſzcze *exuberant torcularia* tego złotego I. WW. OLSZOWSKICH żniwá, w pozoſtáłych godnych y znákomitych Káwálerách w W. IMC Pánie ANTONIM CZESNIKU Parnaſkim, y W. IMC Pánie IANIE STAROSCICU Wieluńſkim OLSZOWSKICH, kochánych wnukách S. P. W. IMCI Páni STOLNIKOWY z ktorych pierwſzy przy oſobliwſzych y innych niezwyczáynych Páńſkich ſwoich przymiotách, y tálentách iáko *octavum orbis Sarmatici miraculum* u wſzyſtkich w pierwſzey ieſt z podźiwieniem eſtymácyi. Drugi z Imięnia Gratianus wrodzoną przyiemnośćią, y Páńſką ſwoią grácyą, wſzyſtkich ſobie obliguiący ſercá, prędko pewnie między pierwſzemi powſtánie *Maior IOANNES*; słowem mowiąc, nieprzebráne to ieſt y nieprzeyrzáne okiem I. WW. OLSZOWSKICH żniwo, gdźie *tanta* Xiążęcych Purpur, Senatorſkich krzeſeł, Miniſteryálnych y urzędniczych tytułow *congeries*, w ták wielkich y znákomitych Domách *per nexum ſanguinis* rozkrzewiona; iáko to: w I. W. DUNINACH, KONIECPOLSKICH, WOŁUCKICH, DZIAŁYNSKICH, MYCIELSKICH, KRETKOWSKICH, MĘCINSKICH, WĘZYKACH, SZEMBEKACH, TARNAWSKICH &c. &c. Ktore to ták wielkie Domy, y Fámilie *auream metunt fortunam*, złote do tych czas pierwſzych honorow y godnośći, wielkiemi dźiełámi ſwoiemi zbieráią żniwo *exuberant torcularia eius*. Nie śięgam Niebotyczney I. O. I. W. MĘCINSKICH Fámilii z ktorey iáko wyborne źiárno zrodzona S.P. W. IMC Páni STOLNIKOWA Piotrkowſka, przedtym

Stárośćianká Wieluńska, bo Dom ten y stárożytnośćią Fámilii ieszcze od Woyćiechá S. idącey, y świątobliwośći augmentem, y niezliczonych zasług, ozdobą, od pierwszych záraz Polski początkow, w Herbownym swoim rozkwitłym Poráiu iáśniał záwsze, to w Xiążęce y Senatorskie Purpury, to w ministeryálne insignia, to w Urzędnicze tytuły, krotko mowiąc: Herbowny I. WW. MĘCINSKICH Poray, ták się po cáłym Sármáckim rozkrzewił polu, że go sámemi tylko zástąpił, y zásłał tytułámi, dystyngwowánymi honorámi, ktoremu iuż ták dosyć iáśnieiącemu większey dodáie ozdoby nád purpury szácownieysza Krew męczeńska W. X. WOYCIECHA MĘCINSKIEGO S. I. Kápłáná dla wiáry Swiętey w Japonii wylana, krew tá niewinna, záwsze *immortalem* MĘCINSKICH *clamat de terra famam*; ieszcze y teraz *spargit odorem meritorum* Przeświętny Poray w W. IMC Pánie WOYCIECHU MĘCINSKIM Stárośćie Wieluńskim, ktory *Marte & Consilio maturus* pełne nádźiei wszystkich honorow y godnośći, iáko też nieśmiertelney sławy Imienia swego zbiera żniwo. *Plenum est torcular & exuberant torcularia eius*. Gdy się zás ćiekáwym Przeświętney I. WW. IWANSKICH przypátruie Fámilii okiem, widzę że się dopiero obszerne złotego żniwá, sławy nieśmiertelney przed ludźmi otwiera pole; gdźie doyrzáłe szácownych zasług, heroicznych dźieł, y pełne dobrey nádźiei kłosy *in augem honorum excrescunt*. Tu dopiero *plenæ messis manipulos honorum fasciis* złota wiąże fortuná.

Hoc Soleæ robur Crucis & pia signa potentem
Ostendunt robore, honore Domum.

NIeprzełománą w śile swoiey podkową, nieprzyiaćielskie ná plácu marsowym stárszy ná głowę szyki, y krwią włásną skropiwszy, zwyćięskie sobie wszelkich honorow y sławy nieśmiertelney zásádźili laury. Co Historyk o Rzymskich Boatyrách nápisał, to się słusznie Przeświętnemu IWANSKICH Domowi przypisáć może. *Illis fuere exornati virtutibus, quibus constet, aut heroicis eos vixisse temporibus: aut dignos fuisse qui viverent.* Znáczne do tych czas, bo wielkiemi, y znákomitemi dźiełámi wyznáczone y utorowáne w Oyczyznie I. WW. IWANSKICH slády, *video vestigia virorum*, znáki y oczywiste wielkiego męstwá y odwagi dokumentá, *Totum vulgata per*

Fabianus Strada.

Sibius.

orbem

orbem ſtant documenta domûs. Bo záraz od pierwſzych počzą-tkow ſwoich Dom ten wiele godnych liczył Senatorow, wymownych *in omni ſubellio* ſtátyſtow, dźielnych Rycerzow, mężnych y odważnych Boatyrow. Nie wſpominam od roku 1500. męſtwem y odwagą ſławnych IWANSKICH MARCINA, IAKUBA, GABRYELA, IANA, y MICHAŁA ktory będąc *ſemper in arma Martis amore ferox* z ŁASKIM Woiewodą Sierádzkim *in aſſiſtentiam* wielkiego do Turkow poſelſtwá *feroci genti magnanimum animum* prezentował. Ták wielkiego Oycá godny Syn WOYCIECH IWANSKI Dźiedźic Iwania, y Pruſzkowa, ktory z Rudnickiey dwoch godnych Imięnia ſwego y honoru zoſtáwił Synow PIOTRA IWANSKIEGO Miecznika Łęczyckiego, y MICHAŁA IWANSKIEGO Łowczego Sierádzkiego: *ambo animis ambo inſignes præſtantibus armis*; z tych pierwſzy PIOTR Dźiedźic ná Rudnikách, *vir Marte & conſilio inſignis* częſte ná Seymy, Poſelſtwá, Deputácye ná Trybunał Koronny godnie ſpráwował; tákże y ná Komiſſyą do Toruniá ná odebránie Kośćiołá deputowány, gdźie nie tylko męſtwá ſwoiego, ále też wielkiey ſwoiey ku BOGU miłośći, ku Religii gorliwośći, ku Swiętym ſerdecznego nabożeńſtwá, iáwne dał dowody, o ktorym może ſię mowić *nec pietate fuit, nec bello maior & armis,* ktory *primo voto* záślubiwſzy ſobie *matrimoniali annulo* ANNĘ SASINOWNĘ KARSZNICKĄ z niey pożądáną otrzymał konſolácyą STEFANA, ktory záraz z młodośći lat ſwoich, *reptavit per ſcuta puer*, pierwey Márſá ogniem, niżeli ſłońcem oświecony, bárdźiey krwáwey Bellony potem, niżeli pieſzczoney Iunony nákarmiony mlekiem, wielkim męſtwem ſwoim, y káwálerſkim ſercem przyzwoitą Imięniowi ſwemu wyſłużył ſobie ſławy nieśmiertelney koronę, ktory też przybrawſzy ſobie *in ſociam vitæ* MARYANNĘ MYCIELSKĄ nieodrodnych Márſá zoſtáwił po ſobie Wnukow: ALEXANDRA ktory męſtwá ſwoiego y ſercá wielkiego pokazał práktykę, gdy ná Bukowinie zá Królá IANA przećiw nieprzyiaćielowi mężnie woiuiąc, ná plácu wielki żołnierz poległ. ZYGMUNTA ktory ſię też z KRZYCKĄ *primo voto, ſecundo* z BIELICKĄ *ſacro connubiali fœdere* złączył. Xiędzá LUDWIKA Proboſzczá Pleſzewſkiego, RAFAŁA Stolniká Trębowolſkiego, ktory też ſobie *ad-*

Lucanus.

Virgilius.

iunxit LUDWIKĘ KĄSINOWSKĄ.

Drugi Syn PIOTRA *ex primo voto* Xiądz SZYMON IWANSKI godny y zacny Práłat Kánonik Gnieźniński. Tenże PIOTR IWANSKI Miecznik Łęczycki powtornie Swięte ponowiwszy kontrákty małżeńskie z ZOFIĄ SUŁKOWSKĄ Sędźianką Ziemską Brzeską Kuiáwską, godnych y zásłużonych w Oyczyżnie zostáwił Synow GABRYELA, ktory też w dożywotnią przyiaźń przybrał sobie TRZEBICKĄ Podstolánkę Sierádzką, ktora mu też *ad augem* dálszych pociech, y ozdob Domu swego powiłá trzy Corki godne y zacne Dámy, TERESSĘ DĄBSKĄ, MARYANNĘ CZARNECKĄ, ZOFIĄ ktora świátowych unikáiąc przećiwności godność swoię y Páńskie przymioty ubogim ubogiego Oycá S. FRANCISZKA pokryłá hábitem, y pod Zakonną utáiłá się umbrą w Kálíszu; Synow záś dwoch GABRYELA KONSTANTEGO ktory z MASŁOWSKIEY zostáwił Syná STANISŁAWA teraz záś WALERYANA świątobliwego y przykłádnego Zakonu Św. Páwłá pierwszego Pustelniká Zakonniká, ktory też dla znákomitych prac y zasług swoich wiele rázy Przeorem będąc, teraz áktuálnie ná Iásney Gorze będąc Suppriorem Nayświętszey Niebá y źiemi Krolowy, *vicariam quasi tenet potestatem*; y Corki dwie KONSTANCYĄ OSTROWSKĄ, y TERESSĘ dystyngwowáne Dámy. Drugiego Syná z SUŁKOWSKIEY PIOTR zostáwił WŁADYSŁAWA Stolniká Ráwskiego, y MARCINA S.I. po rożnych ámbonách gorliwego y sławnego Káznodźieie, y dwie Cory EWĘ DOBIECKĄ, y LUDOWIKĘ Zakonnicę w Wieluniu S. O. FRANCISZKA. Ten tedy WŁADYSŁAW IWANSKI Dźiedźic ná Rudnikách, wielką dosyć zostáwił męstwá y dźielnośći swoiey pámiątkę; bo Kommissarzem do gránic między Stárostwem Wártskim, y dobrámi źiemskiemi deputowány, sławę swoię y wielką rostropność, zá gránice Polskiego świátá rozszerzył. Deputatem ná Trybunał Koronny będąc, zá laski RADOMICKIEGO Woiewody Poznáńskiego, tu ánimusz wspániáły y iednostáyny pokazał, ná złote minerały nigdy oká nie skłonił, sentymentá iego sprá wiedliwe, káżda sentencya *aut mentem Divinæ Themidis, aut ad aliorum invidiam*, szczęśliwa záwsze pod tym Sędźią káżda by-

łá

łá ſpráwá *felix quævis tanto Judice cauſa*. Ten záślubiwſzy ſobie *ſponſalitio annulo primo voto* BORKOWNĘ Goſtyńſką Łowczankę Wieluńſką godne Imienia ſwego zoſtáwił Potomſtwo IOANNĘ wielkich y doſkonáłych przymiotow Dámę, ktorą też w dożywotnią oddał przyiaźń PIOTROWI KOSSOWSKIEMU Łowczemu Łęczyckiemu, ktora tákże godnych zrodźiłá Synow WOYCIECHA, y IGNACEGO y trzy godne tákiey Mátki Cory, z ktorych ANNA w Dom SZCZAWINSKICH BARBARA w Dom RUDNICKICH záślubione zoſtáły, trzećia ANASTAZYA w Przeświętney Cyſtercyeńſkiey Fámilii naymilſzego ſobie ulubiłá Oblubieńcá ukrzyżowánego y cudownego w Owińſkim Klaſztorze Páná IEZUSA. Synow trzech tákże zoſtáwił męſtwem y dźielnośćią godnych káwálerow, PIOTRA IWANSKIEGO teráźnieyſzego STOLNIKA Piotrkowſkiego, drugiego KRZYSZTOFA ktory świátowego poniechawſzy rycerſtwá ſławnym *in Societate IESU* zoſtał *militantis Eccleſiæ* Rycerzem y mądrze rządźił Kollegium Brzeſkie y Ráwſkie, trzećiego IANA Kánoniká y Kánclerzá Poznáńſkiego, ktory tákżę dla oſobliwſzych ſwoich tálentow y Páńſkiego rozumu z Kápituły Poznáńſkiey był Deputatem ná Trybunał Koronny. *Secundo voto* máiąc zá ſobą WŁADYSŁAW BORYSŁAWSKĄ z niey zoſtáwił Syná IERZEGO mężá woiennego y KONSTANCYĄ ŁĘPICKĄ z ktorey zrodzona WIKTORYA MORAWSKA WOYSKA Sierádzka, między tym wſzyſtkim Rodzeńſtwem iáko naypierwſzy urodzeniem ták rycerſkiemi dźiełámi, Poſelſkiemi funkcyámi, y wielkiemi w Oyczyżnie zaſługámi, nayznákomitſzy W.IMC Pan PIOTR IWANSKI STOLNIK dźiſieyſzy Piotrkowſki ktory z młodych záraz lat woyne tráktuiąc z Nayiáśnieyſzym Krolem STANISŁAWEM LESZCZYNSKIM ſłużył, ktoremu też dla káwálerſkiego ſercá był *intimus à corde achates*, naymilſzym w kompánii Towárzyſzem, potym uczyniony Rotmiſtrzem podczás Szwedzkiey rewolucyi dał dowod ſtátecznego y mężnego ſercá, broniąc iáko twárda opoká świętey Religii y wolnośći Oyczyżny ſwoiey, przećiw ktoremu te nieprzyiaćielſkie nigdy nie przemogły potencye, *nec portæ inferi prævalebunt* á że był záwſze *indomitus belli & Martis ama-* *Lucanus.*

 tor

tor pacem armatus amavit więc też nigdy bez zbroi spoczywać niechćiał z RAFAŁEM LESZCZYNSKIM Generałem Wielkopolskim Pełnomocnym Posłem do Porty Ottomańskiey odważnym y Káwálerskim sercem poiáchał y tám *inter feroces ferocem spirabat Martem* ztámtąd szczęśliwie powroćiwszy dla wielkiey swoiey we wszystkim dźielnośći Roku 1720 z Wárszawskiego wálnego Seymu deputowány Posłem do Cárá Moskiewskiego PETRA ALEXIEWICZA *ratione* pretensyi Rzeczypospolitey Polskiey, z strony zábránego niewolniká z Polski, gdźie z wielkim honorem y dystynkcyą iáko Poseł przyięty *Marte & consilio* nádrabiáiąc ná trzydźieśći tysięcy zebránego z Moskwy wyprowádźił niewolniká. A iáko się w męstwie swoim y sile Káwálerskiey nikomu nigdy przełamáć niedał, ták przyiáźną swoią, y wrodzoną ludzkośćią z káżdym o naylepszą záwsze certuie, że słusznie kto z podźiwieniem záwołáć może, *Prob! quantus in armis mediâ quoq; formosus in irâ* ten ktory nieprzyiaćielowi strászny żołnierz, utemperowáne dobroćią w poyśrzod gniewliwego Márśa prezentuie serce. *Utq; hostes armis, meritis sic vicit amicos* iák nieprzyiaćielá orężem, ták zasługámi swemi, y wrodzoną dobroćią przyiaćielskie sobie dewinkował sercá. Wszákże doználi dobroći iego y prawdźiwie Oycowskiey opieki pozostáli z GĘBICKI Kásztelanowy Brzeskiey Kuiáwskiey IWANSCY, ktorych nie tylko ná swoim Oycowskim delikátnie pielęgnował łonie, ále też y fortunę ich *in tuto collocavit*, nie máłe trudnośći, y wielkie zamáchy w odebrániu Czarnkowszczyzny mądrze uspokoiwszy, ná co rezolutnie bez wszelkiey pretensyi z sámey tylko wrodzoney obligácyi, nie tylko fátygi y stáránia swoiego nie żáłował, ále też y zdrowie swoie *cum discrimine vitæ* ázárdował; też sámę Oycowską y pełną miłośći świadczył opiekę W. IMC Pánom OLSZOWSKIM w odzyskániu dla nich *Bonorum* Kępná, ktora to dobroć y Oycowska opieká powinney dla siebie wyćiąga wdźięcznośći. Ten Pan máiąc sobie *annulo matrimoniali* záślubioną S. P. ELEONORĘ OLSZOWSKĄ Stárośćiankę Wieluńską y z nią bez naymnieyszego náprzykrzenia w nieustáiącey y nienáruszoney nigdy miłośći (co iest *quid rarissimum*) *ad invidiam sæculorum* żył lat 53. ktora śmiertelnośći podćięta ko-

Sarbievius.

Claudian.

są

ſą, gdy złote chwały wieczney z doyrzáłych cnot y heroicznych ákcyi ſwoich zbieráłá w życiu żniwo, wyborne y pełne dálſzych pociech nieśmiertelney przed ludźmi ſławy, Domowi IWANSKICH zoſtáwiłá źiárná, iáko to W. IMC. P. LUDOWIKĘ *primo voto* KARSNICKĄ Stolnikową Wieluńſką *ad præſens* KICINSKĄ Stárośćiną Kotulnicką y W. IMC P. IOANNĘ z IWANSKICH KONOPNICKĄ Podczáſzyną Zytomierſką, ktora podobne ſwoiey Páńſkiey edukácyi wydáłá Potomki, á pożądáne wnuki S. P. W. IMC Páni Stolnikowy, ZOFIĄ KONOPNICKĄ MAURYCEGO, ALEXANDRA, KAZIMIERZA, KONOPNICKICH Podczáſzycow Zytomirſkich. Tákże zoſtáwiłá S.P. W. IMC Páni STOLNIKOWA dwá buyne y pełne dobrey nádźiei kłoſy, MIKOŁAIA, y WOYCIECHA Stolnikowiczow Piotrkowſkich z ktorych ieden przy złotych y nieoſzácowánych tálentách ſwoich *auream meretur fortunam.* Drugi mężnym y káwálerſkim ſercem do mety wſzelkich honorow y godnośći Rycerſką zmierza kopią. Záiſte obfite to ieſt y nieprzeyrzáne I. WW. IWANSKICH żniwo, do ktorego ſię ták wielu Domow y Fámilii *per nexum ſanguinis* wiąże: Iáko to SUŁKOWSKICH, MIELONSKICH, DOBIECKICH, TRZEBICKICH, KOSSOWSKICH, SZCZAWINSKICH, RUDNICKICH, ŁEMPICKICH, MORAWSKICH, GOSTYNSKICH, BORYSŁAWSKICH, MASŁOWSKICH, KĄSINOWSKICH, KARSNICKICH, KONOPNICKICH, SKORZEWSKICH, OSTROWSKICH, WALEWSKICH, RYCHŁOWSKICH, RADLICKICH, SZYDŁOWSKICH, &c. &c. w ktorych ták wielkich y godnych fámiliách S.P. W. IMC Páni STOLNIKOWA złote nieśmiertelney ſławy wielkiego urodzenia, ſzácownych zaſług y Páńſkich ſwoich przymiotow zoſtáwiłá żniwo, ktore żyiący W. IMC Pan STOLNIK wraz z Przeświętną Párentelią ſwoią wielkiemi ſwemi ku Oyczyźnie zaſługámi, heroicznemi dźiełámi w pierwſzey záwſze utrzymuie porze *Armis Herculeam & factis conſervans à nomine famam.*

To iedno dopiero I. WW. IWANSKICH pole z ſwoią popiſáło ſię doſyć piękną kreſcencyą, ále proſzę w drugim ie-

ſzcze nie teſkliwym zábáwić ſię dywertymentem, będźie y tu czym ćiekáwe udelektowáć oko, śćiśnione żalem ſerce, będźie czym rozweſelić, że lubo zuchwáła cudzych gruntow y gránic okryślonych inwázorká, zdezolowáłá nie co obfituiące w pomyślne poćiechy pole, śmiele nátárſzy ná żyćie S.P. W. IMC Páni STOLNIKOWY, przećież iákby tego znáć nie było *manet in flore* złote I. WW. OLSZOWSKICH y IWANSKICH ſłáwy nieśmiertelney żniwo. *Plenum eſt torcular exuberant torcularia eius* wyćiąga dośyć pięknym y delikátnym duktem obſzerne wielkich Imion y wielkich w Oyczyżnie zaſług gránice, ktore ſię z naypierwſzemi y nayprzyncypálnieyſzemi w Polſzcze łączą Domámi, W. IM Pan MICHAŁ IWANSKI Łowczy Sierádzki, ſyn drugi wzwyż wſpomnionego WOYCIECHA. Ten przybrawſzy ſobie rowney do ſwego pożyćia pary KONSTANCYĄ WĘZYKOWNĘ WIDAWSKĄ godnych tákiego Imienia zoſtáwił ſukceſſorow. Nayprzod trzy Corki ANNĘ KIEŁCZEWSKĄ, KATARZYNĘ GALLICKĄ, y ELEONORĘ Zákonnicę w Toruniu S. BENEDYKTA ktora potym wźiętá do Grudźiądzá ná nową fundácyą ten tám Klaſztor Xięnią mądrze rządźiłá; Tyleż ſynow godnych y znákomitych Káwálerow STEFANA, KAZIMIERZA Cześniká Łęczyckiego, ktory *matrimoniali vinculo* złączywſzy ſię z ANNĄ WIERZBOWSKĄ żył bez potomnie *in omni Subſellio*, piękny w głádkiey wymowie Tulliuſz, w publicznych rádách Rzymſki Fabiuſz, mądry w ſentymentách Delficki Apollo, rozumny w Senaćie, odważny w Polu, *parq; ingenium Togæq; Caſtriſq;* tego wſzyſtkiego dał oczywiſte dokumentá, ná wálnych poſłuiąc ſeymách ná Deputácyi w Trybunale Koronnym, y ná zleconych ſobie ſpráwiedliwym záśiadáiąc Sędźią Kommiſſyách. Drugiego KRYSZTOFA Dźiedźicá ná Zygrách ktory żył *in Cælibatu*. Trzećiego IANA Podſędká Ziemſkiego Łęczyckiego, wielkiego rozumu Páná, ktory to żadnym nie ſkorrumpowány prezentem, áni uwiedźiony reſpektem, *pro Lege & Juſtitia* ták dobrze y żwáwo mowił, iák nigdy żaden *inter trabeata Nũina Conſul* z CIOSNOWSKIEY, trzy godne tákiego Oycá zoſtáwił Cory, ZOFIĄ WOLSKĄ, KONSTANCYĄ SIERAKOWSKĄ, IADWIGĘ STA-
RZYN-

RZYNSKĄ, y ELEONORĘ w Grudźiądzu Sw. BENEDYKTA Zakonnicę. Syná záś iednego tylko, ktory zá wielu ſtánął ADAMA IWANSKIEGO Káſztelaná Brzeſkiego Kuiáwſkiego ktory iáko iedyne Polſkiego świátá delicye, wſzyſtkim miły, wſzyſtkim pożyteczny, nikomu nienáprzykrzony ták że ſię y o nim to prawdźi *oraculum*, ktore Rzymſkiemu Senatorowi przypiſał *Martialis*: *In Regia Ephestio, in Patria Camillus, libertatis Argus, in Senatu Scipio, magnus in populo, Civium amor & deliciæ.* Ten iáko nowy imienia y Fámilii IWANSKICH Protoplaſta ADAM, przybrawſzy ſobie *adiutorium ſimile ſibi* HELENĘ GĘBICKĄ Podkomorzankę Poznáńſką z Grzymułtoſkiey urodzoną z cáłym ſię práwie Polſkim z kolligáćił świátem. Bo ſię do tey drogiey pártyi iáko do drogiey krwi włáſney ſwoiey, y naydelikátnieyſzey cząſtki, Nayiáśnieyſze I. O. I. W. W. odzywáią Imioná. *Hoc eſt os de oſſibus noſtris, & caro de carne noſtra.* Iáko to LESZCZYNSCY, CZARNKOWSCY, LUBOMIERSCY, DONHOFFOWIE, WEYCHEROWIE, BREZOWIE, OPALINSCY, TARŁOWIE, POTOCCY, DZIAŁYNSCY, RADZESCY, GRZYMUŁTOSCY, NARAMOSCY, DUNINOWIE, NISZCZYCCY, TURNOWIE, MĄCZYNSCY, CZERNY &c. &c. *Magnorum Comitum, Procerumq; Familiæ* ktorych ſámych godne imioná *millenos excedunt tomos:* z tą tedy ták wielkich Imion dźiedźiczką I. W. Káſztelan Brzeſki Kuiáwſki, godne y potomnym wiekom pámiętne zoſtáwił Potomki; nayprzod dwie Polſkie Pulcherye wielkich tálentow, y oſobliwſzych przymiotow dyſtyngwowáne Dámy FRANCISZKĘ, y MARCYANNĘ; z ktorych pierwſzą obowiązkiem Małżeńſkim w dożywotnią oddał przyiaźń, I. W. SZEMBEKOWI Káſztełanowi Nakielſkiemu, Stárośćie Nowogrodzkiemu: MARCYANNĘ tym że ſámym obligiem zobligował I. W. NISZCZYCKIEMU Káſztelanowi Raćiążkiemu. I. W. SZEMBEKOWY Káſztelanowy Nakielſkiey, miłá y wdźięczna konſolácya, iáko rożowe centyfolia w obſzerne wielkich zaſług rozwiiáią ſię pole; iáko I. W. I. X. KRYSZTOF SZEMBEK Kánonik Krákowſki, áktuálny Deputat ná Trybunał Koronny z Kápituły Krákowſkiey, *Magni Conſilii magniq; ingenii* Práłat, ktorego pewnie Herbowne

L wne

wne Roże prędko się w Biskupie kwádruiące do swoiey purpury zámienią fiolety. I. W. I. Páni HELENA wielkiemu Polskiego senatu Scypionowi I. O. Trybunału *immediate* przeszłego Márszałkowi DUNINOWI KARWICKIEMU záślubiona. I. W. IMC Páni KRYSTYNA godnemi tákże y wielkich nádźiei Káwálerowi, *matrimoniali vinculo* zobligowána W. IM Pánu TURNIE Pułkownikowi I. K. M. y Rzeczypospolitey. I. W. IM Páni NISZCZYCKA Kásztelanowa Raciąska, y tá godnych y wielkich nádźiei zostáwiłá Káwálerow IGNACEGO, ADAMA; y dystyngwowáną wielkiemi tálentámi Dámę SYMFORYANĘ ktorą też sobie *in sociam vitæ* przybrał W.IM Pan CZERNY, Synow zás dwoch iáko *duo luminaria* Polskiemu świátu zostáwił I. W. Kásztelan Brzeski Kuiáwski STANISŁAWA, y IOZEFA Archidyakoná Gnieźnińskiego Kánoniká Kuiáwskiego, y áktuálnego z Kuiáwskiey Kápituły Deputatá ná Trybunał Koronny, Oficyałá Gdáńskiego, Proboszczá Czarnkowskiego, Lutomierskiego, &c. &c. Z tych pierwszy STANISŁAW, Pan wielkich tálentow y doskonáłości, ktorych iásne dał dowody Possuiąc ná Seym wálny Grodźieński Roku 1730. z Łęczyckiego obrány; Ten *matrimoniali annulo* złączywszy się z MARYANNĄ MĄCZYNSKĄ Podkomorzanką Sierádzką, wielkich nádźiei y osobliwszych przymiotow wydáli świátu káwálerá KAIETANA, ktory złotemu I. W. IWANSKICH żniwu większą co raz dálszych poćiech czyni nádźieie. IOZEF zás wielkiey godności Práłat zbior, y depozyt nieoszácowánych tálentow *Amor Populi deliciumq; Cleri*: ktorego Archidyákoná iáko oko w głowie *Archidiaconus est oculus Episcopi* piástowáłá w generálney *Sede vacante* ádministrácyi Arcybiskupia czułość, y iák kiedyś Egipt adorował *vice Regiam Maiestatem* w IOZEFIE, ták w Iurysdykcyi Pásterskiey ktora go tylko *uno Regni præcessit Solio* ordynáryina ná ow czás władza iego, słodkim byłá cáłey Archidyecezyi pánowániem. Uznáło też sámę *vice Regiam Maiestatem* Polskie Areopagum I. O. Trybunał Koronny, kiedy go zá láski Polskiego Scypioná I. W. POTOCKIEGO Woiewody Bełzkiego swoim ádorował Prezydentem, ktorego y teraz godne y wielkie sentymentá *libra ponderat iustitiæ* iáko áktuálnego z Kuiáwskiey Dyecezyi Deputatá. Doznáie

tey

ey mocy y władzy generálney I. W. IOZEFA rebellizuiącą Kośćiołowi BOZEMU dyſſydentow zuchwáłość w Oficiálſtwie iego Gdáńſkim, ktory *zelo pietatis ductus* w winnicy Chryſtuſowey wyſchłe bez zbáwiennego fruktu heretyckie wilki, świętey ſpráwiedliwośći mieczem wyćina, áby záſzczepiona Religia, święte BOZE drzewko tym lepiey rosło, przy wzraſtáiącym nie tylko w Imieniu, ále y w wielkie cnoty y zaſługi IOZEFIE; krotko mowiąc, ten ták wielki y godny Práłat *in Curia Hortensius, ad Aras Nummas* ſubtelnośćią dowćipu, ták wyſoce rozumny, że przy nim Delfickie powinny zámilknąć Trypody, Tuſkuláńſkich Orátorow mądrym przenieść okiem, perłową słow iedwabnych elokwencyą drugi Tulliuſz, poważną Cynneaſz mową, iż czego ſobie niegdyś Rzym pyſzny życzył *optavit Decios fortes, rectosq́, Metellos; Pompiliumq́, probum Roma superba sibi*: to wſzyſtko ma w iednym IOZEFIE Polſka *& decus eximium, pulcherrima gemma Senatûs, lausq́, decusq́, Togæ* ktorego ták mądrey w rządách y w wſzelkich trudnośćiách głowy ná ugodnienie wielkich zaſług iego iuż dawno Biſkupie życzą śćiſnąć Infuły, Kárdynálſkie prágną okryć Kápeluſze, *optat sibi Tyara caput, ut temperet astra galero.* Y toć ieſt nieśmiertelney sławy przed ludźmi żniwo S. P. W. IMC Páni STOLNIKOWY ktore oná to z godnośći Fámilii, to z ſzácunku krwi rodowitey y wielkiego urodzenia; to przez śćiſły dożywotniey przyiáźni obowiązek, náturálnym zbieráiąc práwem, oto ſię uſilnie w żyćiu ſtáráłá ſwoim, áby ták godnośći Fámilii, iáko też godnym y wielkim Imionom, nieodrodnym żyćiem, ſzácownymi u wſzyſtkich zaſługámi, oſobliwſzemi tálentámi, Páńſkiemi przymiotámi ſwemi, tego złotego sławy nieśmiertelney w potomne wieki przymnożyłá żniwá. Rządząc ſię ową Chrześćiáńſko polityczną maxymą *respicere maiores laudabile est, & memoria generis atq́, magnitudinis ad pulchra & honesta erigi.* Wielka pochwáłá ná wielkie Antenatow ſwoich oglądáć ſię urodzenie, ále nie zgluzowána nigdy sławy nieśmiertelney pámiątká, godnego urodzenia, ſzácownymi zaſługámi Páńſkiemi popieráć przymiotámi. Wiedźiáłá o tym S. P. W. IMC Páni STOLNIKOWA że *nasci magnis maioribus, maior fama quàm gloria* wźięta z wielkich y godnych Antenatow rodowitość wieleć

Iscanus.

Silius.

Eric. Putea

Cassiod.

w prawdźie do ſławy pomaga, ále prawdźiwſzey chwały nieprzynoſi, ieżeli z godnośćią przodkow niezgadza ſię żyćie Potomká. Dla tego ták żyćie ſwoie w Páńſko układnych obyczáiách do godnego y zacnego urodzenia ſwego ſtoſowáłá, áby nie tylko złote ſobie chwały wieczney przed BOGIEM zebráłá żniwo, ále też godney Fámilii ſwoiey ſławy nieśmiertelney żniwo przed ludźmi wſławiłá, więc o godne y przyzwoite godnemu urodzeniu ſwemu ſtáráłá ſię obyczáie, Páńſkie przymioty. Widźieć było ſubtelną Páńſkiego rozumu z poważnym rozſądkiem złączonego biegłość. Widźieć było piękną y poważną dla wſzyſtkich z reſpektem ápplikácyą, do ſkárbienia ſobie publiczney eſtymácyi, przypátrzyć ſię było wynikáiącey z Páńſkiey twarzy miłey ku wſzyſtkim łáſkáwośći, y uważáć rázem niepobłażáiącą (utemperowáną iednák miłośćią Chrześćiáńſką) grzechowym wyſtępkom ſurowość. Wzor y przykład bráć trzebá było káżdemu pięknych obyczáiow, dobrego w rządzeniu ſpraw ſwoich domowych porządku; ktorym rzadko widánego choć y w domách Páńſkich przeſtrzegáłá ochędoſtwá. Szczycą ſię po wielu mieyſcách przyozdobione Páńſką iey dobroczynnośćią Domy BOZE, ktore oná po wielu mieyſcách, po Páńſku w Kośćielne ſtroiłá y zdobiłá ápparáty; widźieć było nie odrodne w niey ſwoich Antenatow męſtwo, ſtáteczną y nie wzruſzoną w naywiękſzych przećiwnośćiách ćierpliwość, *fortitudo & decor indumentum eius* w ſłábym iuż ćiele umyſł ſtáteczny, zálterowáne śmiertelnemi boleśćiámi powierzchowne zmyſły, przećież umyſł iednáki ſtáteczny, ſrożących ſię boleśći impetem nieprzełamány, mężna potęgá w ſłábośći, wielka ſiłá w mdłośći, *firma licet infirma* w tych wſzyſtkich ćięſzkich ſłábośćiách, ſerdecznym do BOGA y Stworcy ſwego wzdycháiąc áffektem, do woli ſię iego nayświętſzey záwſze ſtoſowáłá, áby on iáko ábſolutny Pan żyćiem ludzkim rządzący, czynił z nią to wſzyſtko coby ſię iego nayświętſzey podobáło woli. *Quod placitum eſt ante te.* Y teć to ſą wyborne źiárná, delikátne y Páńſkie naſienia, ſzácownych zaſług, Páńſkich przymiotow, wielkiego urodzenia, z ktorych tákie żniwo ſławy nieśmiertelney przed ludźmi zbieráłá w żyćiu S. P. W. IMC Páni STOLNIKOWA. Więc gdy iuż żniwo chwały wieczney przed

Bogiem

BOGIEM z doyrzáłych cnot y heroicznych zaſług ſwoich w żyćiu zebráne, z ſobą (*ut pie credendum*) (*opera enim illorum ſeqvuntur eos*) do ſzczęśliwey zábiera wiecznośći, żniwo nieśmiertelney ſławy z wielkiego urodzenia y Páńſkich przymiotow ſwoich pochodzące, ná zaſzczyt nieśmiertelny Imienia ſwoiego, Przeświętney zoſtáwuie Fámilii. Y wſzyſtkim godnym y zacnym kolligatom ſwoim, cáłey ſwoiey *utriuſq́; Domûs* Párentelii iuż uſtępuie polá, uprzeymym y pełnym wſzelkich życzliwośći życzy ſercem; áby ſobie Oyczyſtymi ſwemi koſámi złote wſzelkich honorow y godnośći koſili żniwo, y ná nieśmiertelną przed BOGIEM y ludźmi, przed Niebem y świátem, heroicznemi ſwemi zákrawáli dźiełámi ſławę. Zeby záś owey Pſálmiſty Páńſkiego nie podpádłá cenſurze, *&* Pſal. 118. *non dixerunt qui præteribant bene diximus vobis in nomine Domini* przechodząc iuż z tego pádołu do domu wiecznośći, z námi ſię ieſzcze ná tym śmiertelnośći polu báwiącym iuż iuż miiáiąc, y z námi ſię żegnáiąc oſtátnią z námi przy hoynym Boſkim Błogoſłáwieńſtwie *benedicat vobis Dominus ex Sion* czyni wáledykcyą. Dla czego oſtátnim iuż śmierći upałem zágorzáłą w tym doczeſnym żyćia ſwego lećie, y iuż pod śmiertelne ćienie zwieſzoną nieco podnoſi głowę, S. P. W. IM Páni STOLNIKOWA; y do ćiebie nayprzod W.M.Pánie PIETRZE IWANSKI Stolniku Piotrkowſki, obumárłe ſwoie otwiera uſtá, nie ták z Tobą ſię żegnáiąc gdyż mowi ſobie *noſtros non rumpit funus amores* iáko bárdźiey przynieodmienney nigdy raz ná záwſze poprzyſiężoney miłośći y przyiáźńi małżeńſkiey, dźiękuiec *in vita & poſt mortem obligata Conſors*, zá ták piękne y długie bez naymnieyſzego náprzykrzenia pomieſzkánie; dźiękuie zá wſzelkie áffektá, uprzeyme záwſze małżeńſkich życzliwośći konteſtácye, w ſpolnym lat ſwoich obowiązku, y iáko tobie ſámemu *cor primum vivens* w dożywotnią oddáłá pieczą y ſtáránie *iunctum fœdere ſempiterno*; ták y *ultimum moriens* życzliwe ſkłada chęći; że záś kleynotu domu wáſzego tá ieſt prerogátywá dolátywáć y dochodźić *pede in offenſo* naywyżſzych honorow, życzy ták Tobie ſámemu iáko też cáłey I. WW. IWANSKICH Fámilii áby Imie wáſze, y ſławę nieśmiertelną w honor y reputácyą wyżey á wyżey ná ſkrzydłách ſwoich *bonis avibus*, gorny wynoſił Iáſtrzembiec.

Sat celer accipiter fit Phœbi nuntius ales. Speciali titulo. z nâleżytą obserwą dźiękuie y tobie I. W.M. Xięże KRYSZTOFIE SZEMBEKU Kánoniku Krákowski godny Trybunału Koronnego áktuálny Deputácie, zá tę zbáwienną y naypożyteczńieyszą usługę, przy dokończeniu tego iey doczesnego żniwá wyświadczoną, że I. W. Práłácie podług roskazu Páńskiego snopek zebráney krescencyi, ná Ołtarzu BOGU ofiáruiesz *cum messueritis segetem elevabit Sacerdos fasciculum coram Domino*: więc przy pierwszym podnieśieniu tego mistycznego snopká Mękę y śmierć IEZUSOWĄ w sobie záwieráiącego *Fasciculus Myrrhæ dilectus* złącz zebráne *in fasciculum vitæ* doyrzáłe cnoty y świątobliwe życie S. P. W.IM.Páni STOLNIKOWEY áby ták z tym krwáwym męki y śmierći IEZUSOWEY snopkiem złączone, powinną z śiebie Boskiey spráwiedliwośći oddáły dźieśięćinę. Co gdy uczynisz życzy uprzeymym sercem ábyś się godny y wielki Práłáćie iák nayprędzey wyższey w Kośćiele BOZYM doczekał elewácyi. Wyćiąga zkośćiáłą iuż z tey trunny rękę ná dánie wam ostátniego swego Máćierzyńskiego błogosłáwieństwá pozostáłe nayukocháńsze w żyćiu Cory W. M. Páni LUDOWIKO KICINSKA Stárośćina Kotulnicka, W. M Páni IOANNO KONOPNICKA Podczászyna Zytomierska ktore obumárłemi cáłuiąc usty, gdy iuż strapionego sercá wászego dálszą być niemoże poćiechą,tę wam tylko nieznośnych żalow wászych czyni folgę; gdy wam przy hoynym Páná BOGA Błogosłáwieństwie, millionowych życzy poćiech; ábyśćie wraz z obligowánymi sobie świętą przyiáźnią przyiaćielmi, przy pomyślnych sukcessách złote záwsze wszelkich poćiech w synách, y wnukách swoich zbieráli żniwo, *Benedicat vobis DEUS de rore Cæli & de pinguedine terræ.* Tymże sámym sercem y was mile ostátni raz śćiska kochána Mátká, kocháni iey w żyćiu Synowie MIKOŁAIU, y WOYCIECHU Stolnikowiczowie Piotrkowscy, tego wam Máćierzyńskim życzy sercem, czego záwsze y w żyćiu prágnęłá ábyśćie godni y zacni Káwálerowie, idąc torem wielkich Antenatow swoich Herbowną podkową swoią naywyższey szczęśćia y wszelkich honorow dochodźili mety.

Leviti. 23. — Gen. 27.

Inclyta Progenies exornes luce priores.

Ze-

Żegna y Ciebie I. WW. OLSZOWSKICH Domie; y zá wſzyſtkie przyiaćielſkie áffektá, życzliwę chęći, z powinną dźiękuie wdźięcznośćią; y gdy oná iuż z doyrzáłych cnot y zasług ſwoich chwały wieczney przed BOGIEM prágnie żbieráć żniwo; wam uprzeymym życzy ſercem ábyśćie, ſobie Herbownemi ſwemi koſámi złote wſzelkich honorow y ſławy nieśmiertelney przed ludźmi zbieráli żniwo.

Ducite felices mellifluoſq́ dies.

Oświadcza ſię *pallido ore* z oſtátnią wáledykcyą W. IM. Páni STOLNIKOWA Przeświętnemu I. WW. MĘCINSKICH Domowi *de cuius viſceribus* żyćia ſwego wźięłá *originem.* Dźiękuie zá to że ią zrodźił Niebu, y w wſzelkiey wypielęgnowawſzy świątobliwośći, w rewers znowu Niebu z pożytkiem oddáie; zá co wrekompenſę káżdemu z oſobná żywym wotuie áffektem.

Roſa vobis purpureos ſemper diffundat honores.

Spogląda y ná was *cognata acies utriuſq́ Domus* należące *per nexum ſanguinis* Przeświętne Domy y Fámilie, káżdą iſkierkę życzliwego áffektu wáſzego, z niezgáſſey obligácyi w tym konſerwuie popiele; życząc żeby w wſzelkim powodzeniu łáſkáwe wam ſprzyiáły Niebá. *Creſcite meritis, creſcite titulis, alios donec repleatis orbes, famæ radiis facibus laudum, faſcibus honorum, & gentis veſtræ fama perennis eat.* Dźiękuie ná oſtátek iuż iuż pod grobowy kámień ſwoię ſchyláiąc głowę; wſzyſtkim tu zgromádzonym, y te oſtátnią chrześćiáńſkiey życzliwośći uſługę, pod czás tego funebrálnego áktu odpráwuiącym; oſobliwie cáłemu Duchowieńſtwu *pias ac ferventes ad aras preces* zá duſzę Iey wnoſzącym,á przy powinnym podźiękowániu wſzyſtkich generálnie oto upraſza; oco iednemu pobożna ſupplikowáłá duſzá; *non ſatis eſt ſemel oraſſe, pluries repetita iuvabit oratio.* Iuż tedy zſzedſzy z polá y z námi ſię pożegnawſzy S. P. W. IM. Páni ELEONORA z OLSZOWSKICH IWANSKA STOLNIKOWA Piotrkowſka nam zbáwienny z doyrzáłych cnot świątobliwego żyćia ſwoiego zoſtáwiłá przykład, ábyśmy *pari ſtudio & diligentia,* tę doczeſną w śmiertelnym ćiele żyćia náſzego rolą, iák naydoſkonáley, iák naylepiey upráwiáli, y záſiewáli ná niey wyborne cnot świętych, dobrych y Chrześćiáńſkich uczynkow źiárno; áby-

śmy tę twárdą w złych nałogách y do dobrego nieużytą rolą, oſtrym świętey pokuty y ſerdecznego żalu kruſzyli płu-giem, onę tákże iáko oſchłą w nádźiei dobrego owocu rzęſiſtemi świętey pokuty ſkrapiáli częſto łzámi; iáko wyćiąga po nas tego złotouſty Doctor. *Quemadmodum ſemina opus habent imbribus, ità etiã nos lachrymis*: Naywybornieyſze źiárna ná roli porzucone, áby ſtokrotny z ſiebie uczyniły pożytek, dżdżyſtey potrzebuią roſy, rzęſiſtego deſzczu; podobnym ſpoſobem, tá zbáwienna duſz náſzych rola, włáſne káżdego ſumnienie, potrzebuie bárdzo tego zbáwiennego dżdżu, złotego łez ſerdecznych deſzczu, ábyśmy nieśmiertelne chwały wieczney przed BOGIEM mogli zbieráć żniwo. Z wielką pracą, w krwáwym czołá poćie, ſzukáią prácowići goſpodarze doczeſnego pożytku, y wyżywienia; trzebá pewnie y tu, przynátężonym miłości BOGA gorącu, dobrze zápoćić czołá, kto ſię tym zbáwiennym duſzy ſwoiey, w świętey wieczności chcę cieſzyć pożytkiem *nam ſicut victus corporis conquirendus eſt per ſudorem corporis, ita animæ per ſudorem animæ, lachrymæ autem ſudor animæ*, wſzákże cokolwiek czyniemy dla świátá y márności iego, cokolwiek dla wygody y ućiechy ćiáłá, cokolwiek czyniemy mniey álbo więcey dla dobrego mienia, y ſzczęśćia doczeſnego, wſzyſtko to iákby w błoto wrzućił, wſzyſtko ná zgubne czyniemy imię, bo ztąd żadnego dla nieśmiertelney duſzy nie trzebá ſię ſpodźiewáć pożytku. Wſzákże przeſtrzega nas w tym Narodow Doktor Páweł Sw. cokołwiek człowiek záſieie to też y zbieráć będźie. *Quæ enim ſeminavit homo hæc & metet*. Zyćie náſze do rolniczego przyrownywáiąc zaſiewku, iáko to obiáśnia uczony Korneliuſz *vita noſtra eſt quaſi agricultura, tempus ſeminandi, futura verò vita tempus metendi id eſt mercedem recipiendi pro ratione ſeminis, id eſt: meriti* życie náſze ieſt to nie iáko rolnicza praca y czás zaſiewku; przyſzły zás żywot, ieſt czás złotego żniwá y zbieránia; to ieſt: czás odbieránia zapłáty y nadgrody podług proporcyi naſienia to ieſt káżdego zaſług. Iákie kto w życiu cnot świętych y chwalebnych chrześćiáńſkich uczynkow záſiewa źiárno, tákie też ná przyſzłe da BOG w świętey wieczności żniwá zbieráć będźie pożytki. *Quæcunq; ſeminavit homo, hæc & metet*, y ták dáley dokłáda S. Apoſtoł *qui ſeminat*

S. Chryſoſt.

S. Hilarius

Ad Gal. 6.

Cornel. à lapid. Comm. in cap. 6. ad Galat.

Idem.

in

in carne de carne & metet corruptionem á iák obiáśnia wſpomniony iuż odemnie Expozytor *Qui operatur carnalia eaq; quaſi ſemen coniicit in carnem, ut ſcilicet carnem ſuam paſcat, oblectet, is metet corruptionem, id eſt: mortem tã præſentem quam futuram* Oto kto powiáda záſiewa w ćiele, to ieſt kto tylko według ćiáłá żyie, y wſzyſtkie ákcye ſwoie właśnie iák naſienie iákie w ćiáło wrzuca, ćiáło tylko tucząc, ono delektuiąc y we wſzyſtkim chućiom iego y żądzom niegodźiwym dogadzáiąc, ten wraz z ćiáłem zgniłym y od robáctwá roztoczonym, zgnilizne y ſkáżytelność, to ieſt śmierć doczeſną y wieczną zbieráć będźie, że y tu w żyćiu prędko ſię lat żyćia iego doczeſne ſkończy láto, y Niebieſkiego nigdy zbieráć nie będźie żniwá. Y coż zápożytek z tákiego zaſiewku, kiedy wraz z ćiáłem wſzyſtko zgniie y zniſzczeie! y duſzá nieśmiertelna bez tego zbáwiennego poſiłku zgłodzona wiecznie obumieráć muſi. Ná coż tedy ták łákomie zbieraćie te doczeſne bogáctwá, y doſtátki śmiertelni ludźie? ná co ták wiele pákuiećie ſpiklerzow, układaćie brogow zabiegli domatorowie? ná co ták chćiwie częſtokroć z krzywdą bliźniego, z ućiemiężęniem ubogich ludźi pieniądzmi y złotem nápełniaćie ſzkátuły nienáſyceni bogacze? kiedy to wſzyſtko *nullius frugis* żadnego ztąd dla duſzy ſwoiey mieć niebędźiećie pożytku, y ieſzcze ſię z was śmiać będą, y urągáć z doſtátkow wáſzych *& hæc quæ congregaſti cuius erunt*? o moy BOZE! iák wiele ták nieprzezornych w tym punkćie ludźi, ktorzy rozumieiąc iákby tu wiekowáć mieli, wſzyſtkie ſwoie ſtáránia y zamyſły obracáią ná wygodę y dobre mienie dla ćiáłá, o ſame ſię tylko doczeſne ſtáráiąc dobrá, á o duſzy nieśmiertelney wcále zápomináią, czego ták ieden po niewczáſie żáłował: *o me ſtolidum millia dedi pro inferno, ſolidum negavi pro Cælo.* O iákem głupi y z rozumu obrány człowiek, ktorym tyſiące łożył ná piekło y potępienie ſwoie wieczne, ſzelągá żáłowałem ná Niebo. Tákiego żebyśmy ſię uchronili nieſzczęśćia, o zbáwienny dla duſzy nieśmiertelney káżdy ſtáráć ſię powinien pożytek, áby mogł potym zákończonym żyćiu pracy ſwoiey, y dobrych zaſług nieśmiertelne chwały wieczney zbieráć żniwo, iáko dáley dokłáda Apoſtoł. *Qui ſeminat de ſpiritu, de ſpiritu & metet vitam æternam.* To ieſt: iáko *Idem.*

N wy-

wykłada tenże Korneliuſz *Qui operantur ſpiritualia, quibus ſpiritum fovent & acuunt, hi de ſpiritu, id eſt de opere hoc ſpirituali metent vitam æternam*: ktorzy czynią duchowne y zbáwienne uczynki, ktoremi duſzę ſwoie bogácą y w łáſce Páná BOGA utrzymuią, ći też z duchá, duchowne y zbáwienne zbieráć będą chwały wiekuiſtey pożytki, *metent vitam æternam*. A czemużeś my ták leniwi ták niedbáli około tego zbáwiennego dobrych uczynkow zaſiewku goſpodarze? woła ná nas Iere-

Jer. 8. miaſz Prorok *Tranſiit meſſis, ætas finita eſt, & nos ſalvati non ſumus*? Ey! dla BOGA coż ſię dźieie, iuż ſię ſkończyło żniwo, iuż pożądáne zeſzło láto, á my ieſzcze nie ieſteśmy zbáwie-

S. Hiero. ni. S. Hieronim ták tłumáczy te Prorocką exhortácyą *Tranſiit meſſis, & tamen nos fame perimus*: iuż minęły żniwá, á my od głodu umieramy, iuż nie iednemu zeſzło żniwo, minęło pożądáne láto, czás on nayſpoſobnieyſzy w ktorym ſobie mogł ná ten wieczny zárobić pożytek, iuż nieiednego zgrzybiáła ſtárość iáko naylepſza ściſnęła źimá á cnoty páſz, łáſki Páná BOGA páſz, dobrych uczynkow niepytay, nie máſz czym zgłodniáłey poſilić duſzy, muſi niebogá od głodu umieráć *& nos fame perimus*. Zali ſię ná tákie leniwſtwo náſze Prover-

Prove. 24. biáliſtá Páńſki. *Per agrum hominis pigri tranſivi, & per vineam viri ſtulti, & ecce totum repleverunt urticæ, & operuerunt ſuperficiem eius ſpinæ*: przeſzedłem powiáda przez rolą leniwego człowieká, y przez winnicę męża głupiego, á oto wſzyſtko párzącemi zárosło pokrzywámi, wſzyſtek grunt záſtąpiło y okryło ćiernie. Przez tę zárosłą rolę y ſpuſtoſzáłą winnicę Sw. Grzegorz rozumie niedbáłę leniwego człowieká żyćie, y ták mowi *Per agrum hominis pigri tranſire: eſt cuiuslibet vitam negli-*

S. Gregor. *entis reſpicere, eiuſq́ opera conſiderare; quam urticæ & ſpinæ replent, quia in corde negligentium prurigentia terrena deſideria, & punctiones pullulant vitiorum*. Prześć powiáda S. Doktor przez rolą leniwego człowieká: ieſt to widźieć niedbáłe o zbáwienie ſwoie żyćie człowieká, y iego uważáć ſpráwy, ktore ſáme tylko pokrzywy y ćiernie záſtąpiły, bo w ſercu niedbáłych, łechćiwe źiemſkie, y nieporządne prágnienia, y kolce wynikáią złych nałogow, y tám iuż żadnego zbáwiennego być nie może pożytku. Woła tedy tenże ná nas Páńſki Mędrzec *uſquequo piger dormies* á pokiſz leniwcze záſypiáć y zálegáć bę-

będźieſz pole? czemu tey zároſłey duſzy tw... ey roli nieuprawiaſz? czemu zbáwiennego dobrych uczynko... nie záſiewaſz źiárná, żebyś mogł potym złote w ſzczęśliwey wi...no-śći zbieráć dla duſzy twoiey żniwo. Táć to rola; tá winnic. ktorą on nayprácowitſzy goſpodarz Zbáwićiel IEZUS z wielką pracą y fátygą ſwoią upráwił, drogiemi ſzczepámi łaſk ſwoich nayświętſzych záſzczępił, Krwią ſwoią przenaydrożſzą ſkropił, áby ſtokrotny dobrych uczynkow czyniłá pożytek. Wſzákże ſię ſam z tym oświadcza *quid ultra debui facere vineæ meæ & non feci*, á ty iey zániedbywaſz, y odłogiem puſzczaſz? z ktorey ſwego czáſu śćiſły Boſkiey ſpráwiedliwośći muſiſz oddáć ráchunek, y zámiaſt duchownego pożytku, ná wieczną śmierć y karánie ſkazány będźieſz *malos male perdet*.

Frumentum electorum naywyborn eyſze, y nayświętſze źiárno Chryſte IEZU dla nas ná krzyżu wyſchłe, w okrutney męce ná proch ſtárte *attritus propter ſcelera noſtra*, ſpuść áby kropelkę Krwi twoiey nayświętſzey, iáko pożądáney roſy ná oſchłe, y w złych nałogách ſpieczone ſercá náſze, áby ták tą drogą Krwi twoiey nayświętſzey ſkropieni roſą, ſercá náſze czyniły odtąd godne owoce świętey pokuty, y rodźiły zbáwienne cnot świętych, dobrych Chrześćiáńſkich uc ynkow pożytki; Zmárłey záś S.P.W.IMC Páni STOLNIKC WEY ktora ſobie z doyrzáłych cnot, z ſzácowny h u ludźi zaſług zbieráłá złote chwały wieczney, y ſławy nieśmiertelney żniwo. Ieżeli ſię tám ieſzcze iáki grzechowy zágárnął kąkol, álbo lekka ludzkiey ułomnośći plewká, chćiey naydobrotliwſzy Pánie, łáſką y miłoſierdźiem twoim to wſzyſtko záſłonić, y záſtąpić; áby ták ze wſzyſtkiego oczyſzczona y wybielona iáko drogie y wyborne źiárno, między wybránemi twoiemi wiecznie w pokoiu ſpoczywáłá *Requieſcat in pace Amen.*

